Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

ЗВЯЗДА

Газета выдаецца са жніўня 1917 года

Орган Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі, Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Беларускай ССР

15 чэрвеня 1991 г. СУБОТА

№ 116 (21644)

Цана 10 кап.

ПАСТАНОВА Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб праекце Саюзнага дагавора

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

1. Прыняць да ведама інфармацыю намесніка Старшыні Вярхоўнага Савета Беларускай ССР тав. Шаладонава В. І. аб рабоце камісіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па падрыхтоўцы праекта Саюзнага дагавора і вызначэнню парадку яго заключэння, утворанай пастановай Вярхоўнага Савета Беларускай ССР ад 19 лютага 1991 года.

2. Адобрыць асноўныя палажэнні праекта дагавора аб Саюзе Суверэнных Рэспублік, падрыхтаванага паўнамоцнымі прадстаўнікамі рэспублік, дапрацаванага на пасяджэнні Савета федэрацыі СССР і падрыхтоўчага камітэта ў чэрвені 1991 года. Захаваць у праекце дагавора артыкул, які вызначае дадатак да дагавора.

3. Даручыць камісіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па падрыхтоўцы праекта Саюзнага дагавора і вызначэнню парадку яго заключэння абагульніць прапановы і заўвагі пастаянных камісій Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, народных дэпутатаў, працоўных Беларускай ССР і ўлічваць іх у працэсе ўзгаднення канчатковай рэдакцыі праекта Саюзнага дагавора.

4. Даручыць падпісаць Саюзны дагавор ад імя Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі Старшыні Вярхоўнага Савета Беларускай ССР тав. Дзямянцею М. І. У працэдуры падпісання дагавора прыняць удзел членам камісіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па падрыхтоўцы праекта Саюзнага дагавора і вызначэнню парадку яго заключэння.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

12 чэрвеня 1991 г., г. Мінск.

ДАГАВОР АБ САЮЗЕ СУВЕРЭННЫХ ДЗЯРЖАЎ

Праект, падрыхтаваны паўнамоцнымі прадстаўнікамі рэспублік, дапрацаваны на пасяджэнні Савета Федэрацыі СССР і Падрыхтоўчага камітэта ў чэрвені 1991 года

Дзяржавы — удзельніцы Дагавора,

зыходзячы з абвешчаных імі Дэкларацый аб суверэнітэце і прызнаючы права нацый на самавызначэнне;

улічваючы блізкасць гістарычных лёсаў сваіх народаў і выконваючы іх волю да захавання і абнаўлення Саюза, выяўленую на рэферэндуме 17 сакавіка 1991 года;

імкнучыся жыць у дружбе і згодзе, забяспечваючы раўнапраўнае супрацоўніцтва;

жадаючы стварыць умовы для ўсебаковага развіцця кожнай асобы і надзейныя гарантыі яе правоў і свабод;

клапоцячыся аб матэрыяльным дабрабыце і духоўным развіцці народаў, узаемаўзбагачэнні нацыянальных культур, забеспячэнні агульнай бяспекі;

атрымліваючы ўрокі з мінулага і прымаючы да ўвагі змяненні ў жыцці краіны і ва ўсім свеце;

вырашылі на новых асновах пабудаваць свае адносіны ў Саюзе і дамовіліся аб ніжэйпададзеным.

I. АСНОЎНЫЯ ПРЫНЦЫПЫ

Першае. Кожная рэспубліка — удзельніца Дагавора — з'яўляецца суверэннай дзяржавай. Саюз Савецкіх Суверэнных Рэспублік (СССР) — суверэнная федэратыўная дэмакратычная дзяржава, якая ўтворана ў выніку аб'яднання раўнапраўных рэспублік і ажыццяўляе дзяржаўную ўладу ў межах паўнамоцтваў, якімі яе дабраахвольна надзяляюць удзельнікі Дагавора.

Другое. Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, захоўваюць за сабой права на самастойнае вырашэнне ўсіх пытанняў свайго развіцця, гарантуючы роўныя палітычныя правы і магчымасці сацыяльна-эканамічнага і культурнага развіцця ўсім народам, якія пражываюць на іх тэрыторыі. Удзельнікі Дагавора будуць зыходзіць са спалучэння агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей, рашуча выступаць супраць расізму, шавінізму, нацыяналізму, любых спроб абмежавання правоў народаў.

Трэцяе. Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, лічаць важнейшым прынцыпам прыярытэт правоў чалавека ў адпаведнасці з усеагульнай Дэкларацыяй правоў чалавека ААН, іншымі агульнапрызнанымі нормамі міжнароднага права. Усім грамадзянам гарантуюцца магчымасць вывучэння і выкарыстання роднай мовы, бесперашкодны доступ да інфармацыі, свабода веравызнання, іншыя палітычныя, сацыяльна-эканамічныя, асабістыя правы і свабоды.

Чацвёртае. Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, бачаць важнейшую ўмову свабоды і дабрабыту народа і кожнага чалавека ў фарміраванні цывільнага грамадства. Яны будуць імкнуцца да задавальнення патрэбнасцей людзей на аснове свабоднага выбару форм уласнасці і метадаў гаспадарання, развіцця агульнасаюзнага рынку, рэалізацыі прынцыпаў сацыяльнай справядлівасці і абароненасці.

Пятае. Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, валодаюць усёй паўнатой палітычнай улады, самастойна вызначаюць сваё нацыянальна-дзяржаўнае і адміністрацыйна - тэрытарыяльнае ўпарадкаванне, сістэму органаў улады і кіравання. Яны могуць дэлегаваць частку сваіх паўнамоцтваў іншым дзяржавам — удзельніцам Дагавора, у састаў якога ўваходзяць.

Удзельнікі Дагавора прызнаюць агульным фундаментальным прынцыпам дэмакратыю, заснаваную на народным прадстаўніцтве і прамым волевыяўленні народаў, імкнуцца да стварэння прававой дзяржавы, якая б служыла гарантам супраць любых тэндэнцый да таталітарызму і самавольства.

Шостае. Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, лічаць адной з важнейшых задач захаванне і развіццё нацыянальных традыцый, дзяржаўную падтрымку адукацыі, аховы здароўя, навукі і культуры. Яны будуць садзейнічаць інтэнсіўнаму абмену і ўзаемаабагачэнню гуманістычнымі духоўнымі каштоўнасцямі і дасягненнямі народаў Саюза і ўсяго свету.

Сёмае. Саюз Савецкіх Суверэнных Рэспублік выступае ў міжнародных адносінах у якасці суверэннай дзяржавы, суб'екта міжнароднага права — пераемніка Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Яго галоўнымі мэтамі на міжнароднай арэне з'яўляюцца трывалы мір, раззбраенне, ліквідацыя ядзернай і іншай зброі масавага знішчэння, супрацоўніцтва дзяржаў і салідарнасць народаў у вырашэнні глабальных праблем чалавецтва.

Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, з'яўляюцца паўнапраўнымі членамі міжнароднага таварыства. Яны маюць права ўстанаўліваць непасрэдныя дыпламатычныя, консульскія, гандлёвыя і іншыя сувязі з замежнымі дзяржавамі, абменьвацца з імі паўнамоцнымі прадстаўніцтвамі, заключаць міжнародныя дагаворы і ўдзельнічаць у дзейнасці міжнародных арганізацый, не ўшчамляючы інтарэсы кожнай з саюзных дзяржаў і іх агульныя інтарэсы, не парушаючы міжнародныя абавязацельствы Саюза.

II. БУДОВА САЮЗА

Артыкул 1. Членства ў Саюзе

Членства дзяржаў у Саюзе з'яўляецца добраахвольным.

Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, уваходзяць у яго непасрэдна або ў саставе іншых дзяржаў. Гэта не ўшчамляе іх правоў і не вызваляе ад абавязкаў па Дагавору. Усе яны валодаюць роўнымі правамі і нясуць роўныя абавязкі.

Адносіны паміж дзяржавамі, адна з якіх уваходзіць у састаў іншай, рэгулююцца дагаворамі паміж імі і іх канстытуцыямі.

Саюз адкрыты для ўступлення ў яго іншых дэмакратычных дзяржаў, якія прызнаюць Дагавор.

Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, захоўваюць права свабоднага выхаду з яго ў парадку, устаноўленым удзельнікамі Дагавора і замацаваным у Канстытуцыі і законах Саюза.

Артыкул 2. Грамадзянства Саюза

Грамадзянін дзяржавы, якая ўваходзіць у Саюз, з'яўляецца адначасова грамадзянінам Саюза.

Грамадзяне Саюза ССР маюць роўныя правы, свабоды і абавязкі, замацаваныя Канстытуцыяй, законамі і міжнароднымі дагаворамі Саюза.

Артыкул 3. Тэрыторыя Саюза

Тэрыторыя Саюза складаецца з тэрыторый усіх дзяржаў, якія яго ўтвараюць.

Удзельнікі Дагавора прызнаюць граніцы, якія існуюць паміж імі на момант падпісання Дагавора.

Граніцы паміж дзяржавамі, што ўтвараюць Саюз, могуць змяняцца толькі на пагадненню паміж імі, якое не парушае інтарэсы іншых удзельнікаў Дагавора.

Артыкул 4. Адносіны паміж дзяржавамі, якія ўтвараюць Саюз

Адносіны паміж дзяржавамі, якія ўтвараюць Саюз, рэгулююцца гэтым Дагаворам, Канстытуцыяй СССР, дагаворамі і пагадненнямі, якія не супярэчаць ім.

Удзельнікі Дагавора ствараюць свае ўзаемаадносіны ў саставе Саюза на аснове раўнапраўя, павагі да суверэнітэту, тэрытарыяльнай цэласнасці, неўмяшання ва ўнутраныя справы, вырашэння спрэчак мірнымі сродкамі, супрацоўніцтва, узаемадапамогі, добрасумленнага выканання абавязкаў па Саюзнаму дагавору і міжрэспубліканскіх пагадненнях.

Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, абавязваюцца: не прыбягаць у адносінах паміж сабой да сілы і пагрозы сілай; не пасягаць на тэрытарыяльную цэласнасць адна адной; не дапускаць размяшчэння на сваёй тэрыторыі ўзброеных фарміраванняў і ваенных баз замежных дзяржаў; не заключаць пагадненняў, якія супярэчаць мэтам Саюза або накіраваны супраць утвараючых яго дзяржаў.

Не дапускаецца выкарыстанне Узброеных Сіл Саюза ўнутры краіны, акрамя іх удзелу ў ліквідацыі вынікаў стыхійных бедстваў і экалагічных катастроф, а таксама выпадкаў, прадугледжаных заканадаўствам аб рэжыме надзвычайнага становішча.

Артыкул 5. Сфера ведання Саюза ССР

Удзельнікі Дагавора надзяляюць Саюз ССР наступнымі паўнамоцтвамі:

— Абарона суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці Саюза; аб'яўленне вайны і заключэнне міру; забеспячэнне абароны і кіраўніцтва Узброенымі Сіламі, пагранічнымі, унутранымі, чыгуначнымі войскамі Саюза; арганізацыя і кіраўніцтва распрацоўкай і вытворчасцю ўзбраенняў і ваеннай тэхнікі.

— Забеспячэнне дзяржаўнай бяспекі Саюза; устанаўленне рэжыму і ахова Дзяржаўнай граніцы, марской і паветранай прасторы Саюза; каардынацыя дзейнасці органаў бяспекі рэспублік.

— Ажыццяўленне знешняй палітыкі Саюза і каардынацыя знешнепалітычнай дзейнасці рэспублік; прадстаўніцтва Саюза ў адносінах з замежнымі дзяржавамі і міжнароднымі арганізацыямі; заключэнне міжнародных дагавораў Саюза.

— Ажыццяўленне знешнеэканамічнай дзейнасці Саюза і каардынацыя знешнеэканамічнай дзейнасці рэспублік; прадстаўніцтва Саюза ў міжнародных эканамічных і фінансавых арганізацыях, заключэнне знешнеэканамічных пагадненняў Саюза.

— Зацвярджэнне і выкананне саюзнага бюджэту, ажыццяўленне грашовай эмісіі; захоўванне залатога запасу, алмазнага і валютнага фондаў Саюза; кіраўніцтва касмічнымі даследаваннямі, агульнасаюзнымі сістэмамі сувязі і інфармацыі, геадэзіі і картаграфіі, метралогіі і стандартызацыі; кіраванне атамнай энергетыкай.

— Прыняцце Канстытуцыі Саюза, унясенне ў яе змяненняў і дапаўненняў; прыняцце законаў у рамках паўнамоцтваў Саюза і ўстанаўленне асноў заканадаўства па пытаннях, якія ўзгоднены з рэспублікамі; вышэйшы канстытуцыйны кантроль.

— Кіраўніцтва дзейнасцю федэральных праваахоўных органаў і каардынацыя дзейнасці праваахоўных органаў Саюза і рэспублік па барацьбе са злачыннасцю.

Артыкул 6. Сфера сумеснага ведання Саюза і рэспублік

Органы дзяржаўнай улады і кіравання Саюза і рэспублік ажыццяўляюць сумесна наступныя паўнамоцтвы:

— Абарона канстытуцыйнага ладу Саюза, заснаванага на гэтым Дагаворы і Канстытуцыі СССР; забеспячэнне правоў і свабод грамадзян СССР.

— Вызначэнне ваеннай палітыкі Саюза, ажыццяўленне мерапрыемстваў па арганізацыі і забеспячэнню абароны; устанаўленне адзінага парадку прызыву і праходжання воінскай службы; вырашэнне пытанняў, звязаных з дзейнасцю войск і дыслакацыяй ваенных аб'ектаў на тэрыторыі рэспублік; арганізацыя мабілізацыйнай падрыхтоўкі народнай гаспадаркі; кіраванне прадпрыемствамі абароннага комплексу.

— Вызначэнне стратэгіі дзяржаўнай бяспекі Саюза і забеспячэнне дзяржаўнай бяспекі рэспублік; змяненне дзяржаўнай граніцы Саюза са згоды адпаведнага Удзельніка Дагавора; ахова дзяржаўных сакрэтаў; вызначэнне пераліку стратэгічных рэсурсаў і вырабаў, якія не падлягаюць вывазу за межы Саюза; устанаўленне агульных прынцыпаў і нарматываў у галіне экалагічнай бяспекі; устанаўленне парадку атрымання, захоўвання і выкарыстання матэрыялаў, якія расшчапляюцца, і радыеактыўных матэрыялаў.

— Вызначэнне знешнепалітычнага курсу Саюза ССР і кантроль за яго правядзеннем; абарона правоў і інтарэсаў грамадзян СССР, правоў і інтарэсаў рэспублік у міжнародных адносінах; устанаўленне асноў знешнеэканамічнай дзейнасці; заключэнне пагадненняў аб міжнародных пазыках і крэдытах, рэгуляванне знешняга дзяржаўнага доўгу Саюза; адзіная таможная справа; ахова і рацыянальнае выкарыстанне прыродных багаццяў эканамічнай зоны і кантынентальнага шэльфа Саюза.

(Заканчэнне на 2-й стар.).

Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

АБ ВЫБРАННІ СТАРШЫНІ ВЫШЭЙШАГА ГАСПАДАРЧАГА СУДА БЕЛАРУСКАЙ ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Выбраць старшынёй Вышэйшага гаспадарчага суда Беларускай ССР таварыша **Бойку** Уладзіміра Васільевіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

5 чэрвеня 1991 г. г. Мінск.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

Мінск

СЯРОД ВАСЬМІ ЛЕПШЫХ — «ПАРЭЧЧА»

ГРОДНА. У горадзе нядаўна пачаў дзейнічаць новы гасразліковы аддзел па турызму «Белміжкалгасздраўніцы». Яго галоўная задача — зарабляць грошы для паляпшэння ўмоў адпачынку сельскіх працаўнікоў.

Вытворчай базай для новай фірмы стаў вядомы ў рэспубліцы санаторый «Парэчча». Сюды па дамоўленасці з «Інтурыстам» у хуткім часе паедуць на адпачынак і замежныя грамадзяне — з Польшчы, Даніі, Нарвегіі, для іх выдзяляецца 40 месц. Заробленая валюта, зразумела ж, не будзе лішняй.

У санаторыі заканчваецца абсталяванне айчыннай і замежнай апаратурай новага дыягнастычнага цэнтра. Дарэчы, па ўсёй краіне налічваецца толькі восем такіх цэнтраў. Вяскоўцы змогуць абследавацца тут бясплатна.

У экспазіцыі рэспубліканскай выстаўкі «Майстар і традыцыя» ў мінскім Палацы мастацтва сярод іншых экспанатаў выклікаюць вялікую цікавасць работы інжынера-электрыка Аляксандра ГРЭСЯ. Ён з захапленнем працуе з саломкай і лазой. Гэта майстэрства ён пераняў у бацькі і дзеда.

Фота Я. КАЗЮЛІ. (БЕЛТА).

СТОП-ФАКТ ● СТОП-ФАКТ ● СТОП-ФАКТ

ПРЭМ'ЕР-МІНІСТР ЗАГАВОРЫЦЬ ПА-БЕЛАРУСКУ

Учора ў Мінску пачаўся II з'езд ТБМ імя Ф. Скарыны.

— Ужо ўвосень вы будзеце слухаць мае выступленні на беларускай мове, — запэўніў Старшыня Савета Міністраў БССР В. Кебіч дэлегатаў II з'езда Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны, які адкрыўся ўчора ў Мінску ў Доме літаратара. Пад гучныя воплескі прэм'ер-міністру, а таксама двум іншым з высокіх гасцей з'езда — намесніку Старшыні Савета Міністраў М. Дземчуку і міністру культуры Я. Вайтовічу былі ўручаны членскія білеты сяброў ТБМ.

Можна меркаваць, што Вячаслаў Францавіч спраўдзіць сваё абяцанне, — на карысць гэтага гаворыць добрае беларускае вымаўленне, якое паказаў ён у сваім кароткім прывітальным слове на з'ездзе, а таксама вясковая беларускамоўная дзесяцігодка за плячыма лідэра ўрада. В. Кебіч выказаў думку, што ёсць сэнс падумаць пра тое, каб у структурах Саветаў усіх узроўняў стварыць спецыяльныя органы, якія б займаліся выключна беларусізацыяй. Калі такая прапанова стане рэальнасцю, то, на маю думку, гэта будзе значыць для ўкаранення беларускай мовы не менш, чым прыняцце Закона аб мовах. Бо закон не працуе ў многім з-за таго, што няма добрага рухавіка, які б прывёў яго ў дзеянне. Такім рухавіком якраз і маглі б стаць спецыяльныя камісіі ў структуры органаў улады.

Прапанова В. Кебіча была адказам на шматлікія нараканні на марудлівасць, што прагучалі пры адкрыцці з'езда ў прамовах старшыні ТБМ Н. Гілевіча і члена сакратарыята Рэспубліканскай рады ТБМ Л. Лыча.

На з'ездзе гаварылася і аб тым, што КПБ у апошні час усё больш паварочваецца тварам да беларускай мовы.

У выступленні Н. Гілевіча адметнай была думка пра тое, што памыляецца той, хто мяркуе, нібы БНФ — гэта той рух, які аб'ядноўвае выключна прыхільнікаў роднай мовы. Радыкальныя левыя сілы, як і кансерватыўныя правыя, на думку Ніла Сямёнавіча, аднолькава раўнадушныя да лёсу мовы. Развагі пра тое, што спачатку трэба здабыць свабоду, а потым думаць пра адраджэнне мовы — бесперспектыўныя.

— Вам трэба свабода, дзе не будзе гучаць беларуская мова? — задаў лідэр ТБМ з трыбуны рытарычнае пытанне. І сам жа адказаў на яго:

— Мне такая свабода не патрэбна!

В. ЖДАНКО, кар. «Звязды».

ДЛЯ БЕСПРАЦОЎНЫХ — 1 ПРАЦЭНТ

Прыняты нядаўна Вярхоўным Саветам БССР «Закон аб занятасці» стаў тэмай семінара, які прайшоў 13—14 чэрвеня ў Інстытуце паліталогіі з удзелам работнікаў абласных, гарадскіх, раённых аддзелаў па працы, службаў занятасці. Семінар-семінарам, а нас больш цікавіць невялікая прэс-канферэнцыя, якая адбылася 13 чэрвеня. У ёй прынялі ўдзел старшыня Дзяржкампрацы Г. Бадзей, старшыня парламенцкай камісіі па цэнах і сацыяльнай абароне насельніцтва А. Сасноў.

Па-першае, трэба нагадаць, што мы прывыклі жыць заднім розумам і чакаць, пакуль не грымне гром. З гэтага пункту гледжання становяцца зразумелымі тыя цяжкасці, з якімі прымаўся Закон аб занятасці, а асабліва некаторыя яго палажэнні, аб чым паведаміў А. Сасноў. Некаторыя з дэпутатаў разважалі так: на маім прадпрыемстве, у калгасе і г. д. свабодных месц больш, чым занятых, значыць, адкуль узяцца беспрацоўным? Адсюль вынікае: служба занятасці — яшчэ адна служба для лайдакоў.

Дзеля справядлівасці трэба сказаць, што ранейшае наша жыццё дае падставы для такога ходу думак. Не дзіўна, што пытанне аб тым, што фонд занятасці фарміруецца шляхам адлічэння 3 працэнтаў ад фонду аплаты працы прадпрыемстваў тройчы ставілася на галасаванне і тройчы было правалена. Дэпутаты сышліся на 1 працэнце.

Г. Бадзей падрабязна спыніўся на тым, хто будзе клапаціцца аб нас, калі мы страцім работу і якая структура для гэтага створана. Апрача Дзяржкампрацы, ужо існуюць дзве незалежныя (адносна, бо імі кіруюць намеснікі старшыні) службы: занятасці і экспертызы ўмоў працы. Апошняя, дарэчы, «запусціла пробны шар» — вядзе экспертызу на Гомельскім шклозаводзе. Дзяржаўная служба занятасці будзе фінансавацца з фонду занятасці. Тут, праўда, не зусім зразумела: навошта яшчэ адна служба, у многім паралельная аддзелам па працы? Размяркоўваць фонд занятасці? Калі мае сумненні беспадстаўныя, няхай мяне ў гэтым пераканаюць.

Рэспубліка, лічыць Г. Бадзей, апераджае іншыя рэгіёны і Саюз у цэлым. У прыватнасці, прыняты Закон аб індэксацыі. У той жа час, праекты пастаноў па пытаннях занятасці — пакуль толькі праекты. Выкажу мімаходзь яшчэ адно сумненне: нават калі пастановы будуць прыняты заўтра — што зменіцца? Канешне, прававая аснова ёсць, будзе канкрэтны парадак, але як са сродкамі? Трэба памятаць, што прадпрыемствы да канца гэтага года будуць адлічваць у фонд занятасці 1, а не 3 працэнты. Нездарма з месца старшыню спыталі: ці можна падняць прэстыж службы занятасці, калі яе работнікі атрымліваюць 250—300 рублёў?

«Прэстыж прафесіі, — адказаў старшыня Дзяржкампрацы, — вымяраецца не толькі грашыма», чым выклікаў у зале вясёлае ажыўленне.

Здаецца, пытанне рэформы заработнай платы, на якім спыніўся намеснік старшыні Дзяржкампрацы В. Радомскі, не ўпісвалася ў тэму семінара. Але гэта толькі на першы погляд. Дзе б, хто і калі ні працаваў, ён перш за ўсё пытае, колькі будуць плаціць. І правільна робіць.

Некаторыя прынцыповыя моманты рэформы заработнай платы. Мяркуецца зыходзіць з таго, што зарплата не можа быць абмежавана. Прадпрыемствам трэба прадаставіць максімальную свабоду ў пытаннях зарплаты. Адначасова павінен быць устаноўлены гарантаваны дзяржавай узровень мінімальнай зарплаты, зыходзячы з кошту спажывецкага кошыка. (Ён, дарэчы, зараз вызначаны ў размеры 265 рублёў, праўда, афіцыяльна не зацверджаны). Мы выходзім на вызначэнне новага кошту рабочай сілы. Галоўны крытэрый тут — яе ўзнаўленне. Інакш кажучы, чалавек павінен зарабляць столькі, каб мець магчымасць купіць усё, што патрэбна для жыцця яму і яго сям'і. Не трэба, канешне, пераацэньваць сказанае, бо аб'ём работы для здзяйснення намечанага — каласальны. Прасцей кажучы, для гэтага трэба перайсці на рыначную мадэль існавання.

Калі браць па «гамбургскаму рахунку», то рэформа зарплаты накіравана на тое, каб, урэшце, наблізіць нас да Амерыкі і іншых цывілізаваных краін. Хоць бы па ўзроўню зарплаты. Цікава, што В. Радомскаму задалі характэрнае пытанне: ці праўда, што працуючым у Савецкім Саюзе выплачваецца 15—30 працэнтаў ад заробленага? «Афіцыяльных абвяржэнняў на гэта я не чуў, — адказаў ён. — Гэта ісцінная праўда». Пытанне, зразумела, некалькі наіўнае, калі нагадаць, што медыцына, адукацыя ў нас бясплатныя. Для нас, лічыцца, бясплатныя, а не для дзяржавы, якая на іх утрыманне пазычае з нашай зарплаты. Амерыканцы на зарплату выкарыстоўваюць да 60 працэнтаў валавога нацыянальнага даходу, мы — каля 20. Але амерыканцы за ўсё плацяць. Невялікая такая розніца. Што рабіць? Рыхтаваць рэформы. Але абавязкова комплексна. 2 красавіка больш паўтараць не трэба.

С. ШАЎЦОЎ.

Чарнобыль: пошук ісціны ці палітыка?

Шосты год усе справы ў рэспубліцы разглядаюцца праз прызму Чарнобыля: ацэньваюцца палітыкі, даюцца характарыстыкі. Чарнобыль, па балючаму прызнанню аднаго з нашых высокіх кіраўнікоў, — гэта лёс. Можна змірыцца з лёсам, можна каторы раз яго выпрабоўваць, але няма на каго спісаць уласную няшчырасць, прыстасавальніцтва, боязь высокага начальства на шкоду ўласнаму народу — калі яны былі.

Кім жа былі мы ў тыя горкія чарнобыльскія гады, кім застаёмся цяпер — левыя і правыя — перад незгасаючым зарывам бяды?

Разабрацца ў гэтым справавалі дэпутаты, слухаючы і абмяркоўваючы справаздачу часовай камісіі Вярхоўнага Савета Беларусі па ацэнцы дзейнасці службовых і іншых адказных асоб у сувязі з ліквідацыяй вынікаў аварыі на ЧАЭС.

Што напрацавала камісія пад старшынствам Рыгора Вячэрскага? Прагучалі лічбы, што характарызуюць стан рэспублікі пасля аварыі. Названы факты (не новыя для нас) пра будаўніцтва ў забруджаных раёнах. Прагучалі прозвішчы (таксама не ўпершыню) тых, хто тую вясну, тое лета, ды і потым, заклікаў не панікаваць, не хвалявацца, хто любымі сродкамі імкнуўся затрымаць людзей у зоне бяды, хто заклікаў іх араць і сеяць на атручанай зямлі, узнаўляць атруту ў выніках сваёй працы, каб потым разнесці яе па свеце. Адміністрацыйна-камандная сістэма каторы ўжо раз прадэманстравала сваю непавагу да чалавека, свае прэтэнзіі на валоданне ісцінай нават тады, калі аб гэтай ісціне няма ніякага ўяўлення. І Чарнобыль яшчэ раз пацвердзіў гэта. Ці ва ўсіх ёсць мужнасць гэта прызнаць? Вывады камісіі: дзейнасць службовых і іншых адказных асоб, прызваных прыняць поўныя і эфектыўныя меры па ліквідацыі вынікаў аварыі на ЧАЭС, у радзе выпадкаў з'яўляецца безадказнай і злачыннай, ступень віны кожнага з іх павінна высветліць Пракуратура краіны і рэспублікі. Камісія палічыла няпоўнай і неаб'ектыўнай ацэнку маштабаў трагедыі, выказалася за спыненне выкарыстання забруджаных зямель.

«Навошта такія разборы, навошта даследаванні тых падзей, якія былі пяць гадоў назад, ці дасць гэта паратунак?» — пытаўся з трыбуны сесіі член камісіі Сяргей Навумчык і адказваў: «Магчыма, і не варта б было вярэдзіць раны, калі б сёння не працягвалі дзейнічаць схемы, мадэлі, што склаліся раней. Зноў вырошчваецца ўраджай на забруджанай тэрыторыі, а вінаватага не знайсці. Камісія не ставіла перад сабой задачу некага пакараць ці, наадварот, рэабілітаваць. Але праўду аб сабе мы павінны ведаць — каб не дапусціць мутацый сумлення, не замацаваць іх, як норму».

Чаго ж было больш пры абмеркаванні праблемы — клопату пра сумленную ацэнку падзей, пра гаротны стан сённяшніх заложнікаў трагедыі — ці палітычных гульняў, імкнення набыць пэўны палітычны капітал, як падкрэслівалі некаторыя прамоўцы?

Адкінем палярныя меркаванні — яны, як заўсёды, далей за ўсё ад ісціны. (Г. Яскевіч, напрыклад, палічыў даклад «чарговай нажыўкай для палітычнага фарсу», заклікаў «спыніць балаган», расфарміраваць камісію, стварыць новую, дзе былі б «кампетэнтныя нармальныя людзі». Некаторыя прадстаўнікі апазіцыі багата перасыпалі свае прамовы згадкамі пра злачынствы партыйнай наменклатуры, «атамнай мафіі»). Усё ж уяўляецца найбольш правільным паслухаць тых, хто па роду сваёй прафесіі ведае ўсю згубнасць уздзеяння радыяцыі на людзей, хто з дня ў дзень прапускае людскі боль праз свае душы.

І. Драбышэўская:

— Грубейшыя памылкі дапускаліся з першых дзён аварыі. Сёння гучаць розныя меркаванні — ці павінны адказваць вінаватыя? Я лічу, павінны, і ў абавязковым парадку. Не трэба крыві, не трэба нікога ставіць да сцяны. Але хто супакоіць мацярок, у якіх дзеці захварэлі на рак шчытападобнай залозы? Лічу, што да той пары, пакуль будзе ў грамадстве поўная беспакаранасць, мы ніколі не навучымся адказваць за тое, за што кожны адказваць павінен. Камісія пакуль папрацавала недастаткова. Называюцца прозвішчы фактычна палітычных трупаў. Але ж жывуць і няблага сябе адчуваюць людзі, вінаватыя ў тым, што адбылося.

Канешне, трэба рабіць карэктывы на час. Але ж тры гады ў рэспубліцы гаварылі, што ўсё ў нас добра, а ўрачы ў Гомельскай і Магілёўскай абласцях непісьменныя.

...Адзін за адным высаджваліся ў забруджаных абласцях дэсанты, праводзіліся экспертызы, траціліся на гэта мільёны. Чаму мы не пусцілі іх на набыццё вітамінаў, лекаў, абсталявання?

Трэба ва ўсім разабрацца без злосці, без скрыгату зубамі... Камісія не павінна спыняць сваёй работы.

Л. Звераў:

— Жаданне расплаты — не самае лепшае чалавечае пачуццё. Але гэта дапаможа не дапусціць паўтарэння падобнага ў будучым.

(Заканчэнне на 3-й стар.).

ЧАС ПАДПІСАННЯ У ДРУК: ПА ГРАФІКУ 21.05, НУМАР ПАДПІСАНЫ У 21.05.

ДАГАВОР АБ САЮЗЕ СУВЕРЭННЫХ ДЗЯРЖАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

— Вызначэнне стратэгіі сацыяльна-эканамічнага развіцця Саюза і стварэнне ўмоў для фарміравання агульнасаюзнага рынку; правядзенне адзінай фінансавай, крэдытнай, грашовай, падатковай, страхавой і цэнавай палітыкі, заснаванай на агульнай валюце; стварэнне і выкарыстанне залатога запасу, алмазнага і валютнага фондаў Саюза; распрацоўка і ажыццяўленне агульнасаюзных праграм; кантроль за выкананнем саюзнага бюджэту і грашовай эмісіі; стварэнне агульнасаюзных фондаў рэгіянальнага развіцця і ліквідацыі вынікаў стыхійных бедстваў і катастроф; стварэнне стратэгічных рэзерваў; вядзенне адзінай агульнасаюзнай статыстыкі.

— Распрацоўка адзінай палітыкі і балансу ў галіне паліўна-энергетычных рэсурсаў, кіраванне энергетычнай сістэмай краіны, магістральным газанафтаправодным, агульнасаюзным чыгуначным, паветраным і марскім транспартам; устанаўленне асноў прыродавыкарыстання і ахова навакольнага асяроддзя, каардынацыя дзеянняў у галіне кіравання воднай гаспадаркай і рэсурсамі міжрэспубліканскага значэння.

— Вызначэнне асноў сацыяльнай палітыкі па пытаннях занятасці, міграцыі, умоў працы і яе аховы, сацыяльнага забеспячэння і страхавання, народнай адукацыі, аховы здароўя; устанаўленне адзінага парадку пенсіённага забеспячэння і захоўвання іншых сацыяльных гарантый пры пераездзе грамадзян з адной рэспублікі ў другую; устанаўленне адзінага парадку індэксацыі даходаў і гарантаванага пражытачнагаа мінімуму.

— Арганізацыя фундаментальных навуковых даследаванняў і стымуляванне навукова-тэхнічнага прагрэсу, устанаўленне агульных прынцыпаў і крытэрыяў падрыхтоўкі і атэстацыі навуковых і педагагічных кадраў; вызначэнне агульнага парадку выкарыстання лячэбных сродкаў і методык; садзейнічанне развіццю і ўзаемаабагачэнню нацыянальных культур; захаванне спрадвечнага жыццёвага асяроддзя малакольасных народаў, умоў іх эканамічнага і культурнага развіцця.

— Кантроль за выкананнем Канстытуцыі і законаў Саюза, указаў Прэзідэнта, рашэнняў, якія прымаюцца ў рамках саюзнай кампетэнцыі; стварэнне агульнасаюзнай крыміналістычнай улікова-інфармацыйнай сістэмы; арганізацыя барацьбы са злачынствамі, якія ўчыняюцца на тэрыторыі некалькіх рэспублік; вызначэнне адзінага рэжыму арганізацыі папраўчых устаноў.

Артыкул 7. Парадак ажыццяўлення паўнамоцтваў дзяржаўных органаў Саюза і сумесных паўнамоцтваў дзяржаўных органаў Саюза і рэспублік

Паўнамоцтвы, прама не аднесеныя артыкуламі 5-м і 6-м да выключнага ведання органаў улады і кіравання Саюза або да сферы сумеснай кампетэнцыі органаў Саюза і рэспублік, застаюцца ў веданні рэспублік і ажыццяўляюцца імі самастойна або на аснове двухбаковых і шматбаковых пагадненняў паміж імі. Пасля падпісання Дагавора праводзіцца адпаведнае змяненне паўнамоцтваў органаў кіравання Саюза і рэспублік.

Удзельнікі Дагавора зыходзяць з таго, што па меры станаўлення агульнасаюзнага рынку скарачаецца сфера непасрэднага дзяржаўнага кіравання эканомікай. Неабходнае пераразмеркаванне або змяненне аб'ёму паўнамоцтваў органаў кіравання будзе ажыццяўляцца са згоды дзяржаў, якія ўтвараюць Саюз.

Спрэчкі па пытаннях ажыццяўлення паўнамоцтваў саюзных органаў або рэалізацыі правоў і выканання абавязкаў у галіне сумесных паўнамоцтваў органаў Саюза і рэспублік вырашаюцца пры дапамозе пагаджальных працэдур. Пры недасягненні згоды спрэчкі выносяцца на разгляд Канстытуцыйнага Суда Саюза.

Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, удзельнічаюць у рэалізацыі паўнамоцтваў саюзных органаў пры дапамозе сумеснага фарміравання апошніх, а таксама спецыяльных працэдур узгаднення рашэнняў і іх выканання.

Кожная рэспубліка можа шляхам заключэння пагадненяя з Саюзам дадаткова дэлегаваць яму ажыццяўленне асобных сваіх паўнамоцтваў, а Саюз са згоды ўсіх рэспублік перадаць адной або некалькім з іх ажыццяўленне на іх тэрыторыі асобных сваіх паўнамоцтваў.

Пытанні, аднесеныя да кампетэнцыі саюзных органаў, вырашаюцца імі непасрэдна. Пытанні, аднесеныя да сумеснай кампетэнцыі, вырашаюцца пры абавязковым узгадненні органамі ўлады і кіравання Саюза і ўтвараючых яго дзяржаў.

Артыкул 8. Уласнасць

Саюз і дзяржавы, якія яго ўтвараюць, забяспечваюць свабоднае развіццё, абарону ўсіх форм уласнасці і ствараюць умовы для функцыяніравання прадпрыемстваў і гаспадарчых арганізацый у рамках адзінага агульнасаюзнага рынку.

Зямля, яе нетры, воды, іншыя прыродныя рэсурсы, раслінны і жывёльны свет з'яўляюцца ўласнасцю рэспублік і неад'емным набыткам іх народаў. Парадак выкарыстання, валодання і распараджэння імі (права ўласнасці) устанаўліваецца заканадаўствам рэспублік.

Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, замацоўваюць за ім аб'екты дзяржаўнай уласнасці, неабходныя для ажыццяўлення паўнамоцтваў, ускладзеных на саюзныя органы ўлады і кіравання.

Дзяржаўная ўласнасць, якая знаходзіцца ў веданні Саюза, з'яўляецца сумеснай уласнасцю ўтвараючых яе дзяржаў і выкарыстоўваецца ў іх агульных інтарэсах, у тым ліку — у інтарэсах паскоранага развіцця адстаючых рэгіёнаў.

Дзяржавы, якія ўтвараюць Саюз, маюць права на сваю долю ў залатым запасе, алмазным і валютным фондах Саюза, якія ёсць у момант заключэння гэтага Дагавора. Іх удзел у далейшым накапленні і выкарыстанні скарбаў вызначаецца асобымі пагадненнямі.

Артыкул 9. Саюзныя падаткі і зборы

Для фінансавання дзяржаўнага бюджэту Саюза і іншых расходаў, звязаных з рэалізацыяй яго паўнамоцтваў, устанаўліваюцца саюзныя падаткі і зборы ў размерах, якія вызначаюцца па ўзгадненню з рэспублікамі, а таксама іх долевыя адлічэнні на агульнасаюзныя праграмы. Аб'ём і назначэнне апошніх рэгулююцца пагадненнямі паміж Саюзам і рэспублікамі з улікам паказчыкаў іх сацыяльна-эканамічнага развіцця.

Артыкул 10. Канстытуцыя Саюза

Асновай Канстытуцыі Саюза з'яўляецца гэты Дагавор.

Артыкул 11. Законы

Законы Саюза, канстытуцыі і законы дзяржаў, яго ўтвараючых, не павінны супярэчыць палажэнням гэтага Дагавора.

Законы Саюза па пытаннях яго ведання валодаюць вяршэнствам і абавязковыя для выканання на тэрыторыі рэспублік.

Законы рэспублікі валодаюць вяршэнствам на яе тэрыторыі па ўсіх пытаннях, за выключэннем тых, якія аднесены да ведання Саюза.

Рэспубліка мае права прыпыніць дзеянне на сваёй тэрыторыі Закона Саюза і апратэставаць яго, калі ён парушае гэты Дагавор, супярэчыць Канстытуцыі або законам рэспублікі, прынятым у межах яе паўнамоцтваў.

Саюз мае права апратэставаць і прыпыніць дзеянне закона рэспублікі, калі ён парушае гэты Дагавор, супярэчыць Канстытуцыі або законам Саюза, прынятым у межах яго паўнамоцтваў.

Спрэчкі ў абодвух выпадках вырашаюцца пры дапамозе пагаджальных працэдур або перадаюцца ў Канстытуцыйны Суд Саюза.

III. ОРГАНЫ САЮЗА

Артыкул 12. Фарміраванне органаў Саюза

Саюзныя органы ўлады і кіравання фарміруюцца на аснове свабоднага волевыяўлення народаў і прадстаўніцтва дзяржаў, якія ўтвараюць Саюз. Яны дзейнічаюць у строгай адпаведнасці з палажэннямі гэтага Дагавора і Канстытуцыі Саюза.

Артыкул 13. Вярхоўны Савет Саюза ССР

Заканадаўчую ўладу Саюза ажыццяўляе Вярхоўны Савет Саюза ССР, які складаецца з дзвюх палат: Савета Рэспублік і Савета Саюза.

Савет Рэспублік фарміруецца з прадстаўнікоў рэспублік, якія дэлегуюцца іх вышэйшымі органамі ўлады. Рэспублікі, што ўваходзяць у Саюз непасрэдна, маюць роўную колькасць месцаў у палаце. Усе рэспублікі, уключаючы тыя, у саставе якіх ёсць іншыя рэспублікі, маюць па аднаму голасу. Парадак выбрання прадстаўнікоў і іх квоты вызначаюцца ў спецыяльным пагадненні рэспублік і выбарчым Законе Саюза ССР.

Савет Саюза выбіраецца насельніцтвам усёй краіны па выбарчых акругах з роўнай колькасцю выбаршчыкаў.

Палаты Вярхоўнага Савета Саюза сумесна ўносяць змяненні ў Канстытуцыю СССР; прымаюць у састаў СССР новыя дзяржавы; вызначаюць асновы ўнутранай і знешняй палітыкі Саюза; зацвярджаюць саюзны бюджэт і справаздачу аб яго выкананні; аб'яўляюць вайну і заключаюць мір; зацвярджаюць змяненні граніц Саюза.

Савет Рэспублік прымае законы аб арганізацыі і парадку дзейнасці саюзных органаў; разглядае пытанні адносін паміж рэспублікамі; ратыфікуе міжнародныя дагаворы Саюза ССР; выбірае Канстытуцыйны Суд Саюза ССР; дае згоду на назначэнне Кабінета міністраў Саюза ССР.

Савет Саюза разглядае пытанні забеспячэння правоў і свабод грамадзян СССР і прымае законы па ўсіх пытаннях, за выключэннем тых, якія адносяцца да кампетэнцыі Савета Рэспублік.

Законы, прынятыя Саветам Саюза, уступаюць у сілу пасля адабрэнння Саветам Рэспублік. Калі закон, прыняты Саветам Саюза, не атрымае адабрэння ў Савеце Рэспублік, ён разглядаецца паўторна ў Савеце Саюза і ўступае ў сілу пры ўмове галасавання за яго зацвярджэнне не менш дзвюх трацей дэпутатаў гэтай палаты.

Артыкул 14. Прэзідэнт Саюза Савецкіх Суверэнных Рэспублік

Прэзідэнт Саюза — глава саюзнай дзяржавы, які валодае вышэйшай выканаўча-распарадчай уладай.

Прэзідэнт Саюза выступае гарантам выканання Саюзнага дагавора, Канстытуцыі і законаў Саюза; з'яўляецца галоўнакамандуючым Узброенымі Сіламі Саюза; прадстаўляе Саюз у адносінах з замежнымі краінамі; ажыццяўляе кантроль за выкананнем міжнародных абавязацельстваў Саюза.

Прэзідэнт выбіраецца грамадзянамі Саюза на аснове ўсеагульнага, роўнага і прамога выбарчага права пры тайным галасаванні тэрмінам на 5 гадоў і не больш чым на два тэрміны запар. Выбраным лічыцца кандыдат, які атрымаў больш паловы галасоў выбаршчыкаў, прыняўшых удзел у галасаванні ў цэлым па Саюзу і ў большасці ўтвараючых яго дзяржаў.

Артыкул 15. Віцэ-прэзідэнт Саюза ССР

Віцэ-прэзідэнт Саюза ССР выбіраецца разам з Прэзідэнтам Саюза ССР. Віцэ-прэзідэнт Саюза выконвае па паўнамоцтву Прэзідэнта Саюза асобныя яго функцыі і замяшчае Прэзідэнта СССР у выпадку яго адсутнасці і немагчымасці ажыццяўлення ім сваіх абавязкаў.

Артыкул 16. Кабінет міністраў Саюза ССР

Кабінет міністраў Саюза — калегіяльны орган выканаўчай улады Саюза, які падпарадкаваны Прэзідэнту Саюза і нясе адказнасць перад Вярхоўным Саветам.

Кабінет міністраў фарміруецца Прэзідэнтам Саюза па ўзгадненню з Вярхоўным Саветам Саюза.

У рабоце Кабінета міністраў Саюза могуць удзельнічаць з правам рашаючага голасу главы ўрадаў рэспублік.

Артыкул 17. Канстытуцыйны Суд Саюза ССР

Канстытуцыйны суд Саюза разглядае пытанні аб адпаведнасці заканадаўчых актаў Саюза і рэспублік, Указаў Прэзідэнта Саюза і прэзідэнтаў рэспублік, нарматыўных актаў Кабінета міністраў Саюза Саюзнаму дагавору і Канстытуцыі Саюза, а таксама вырашае спрэчкі паміж Саюзам і рэспублікамі, паміж рэспублікамі.

Артыкул 18. Саюзныя (федэральныя) суды

Саюзныя (федэральныя) суды — Вярхоўны Суд Саюза Савецкіх Суверэнных Рэспублік, Вышэйшы арбітражны суд Саюза, суды ва Узброеных Сілах Саюза.

Вярхоўны Суд Саюза і Вышэйшы арбітражны суд Саюза ажыццяўляюць судовую ўладу ў межах паўнамоцтваў Саюза. Старшыні вышэйшых судовых, арбітражных органаў рэспублік уваходзяць па пасадзе адпаведна ў састаў Вярхоўнага Суда Саюза і Вышэйшага арбітражнага Суда Саюза.

Артыкул 19. Пракуратура Саюза ССР

Нагляд за выкананнем заканадаўчых актаў Саюза ажыццяўляецца Генеральным пракурорам Саюза, Генеральнымі пракурорамі (пракурорамі) рэспублік і падначаленымі ім пракурорамі.

Генеральны пракурор Саюза назначаецца Вярхоўным Саветам Саюза і яму падсправаздачны.

Генеральныя пракуроры (пракуроры) рэспублік назначаюцца іх вышэйшымі заканадаўчымі органамі і ўваходзяць па пасадзе ў састаў калегіі Пракуратуры Саюза. У сваёй дзейнасці па нагляду за выкананнем саюзных законаў яны падсправаздачны як вышэйшым заканадаўчым органам сваіх дзяржаў, так і Генеральнаму пракурору Саюза.

IV. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 20. Афіцыяльная мова Саюза Савецкіх Суверэнных Рэспублік

Рэспублікі самастойна вызначаюць сваю дзяржаўную мову (мовы).

Афіцыяльнай мовай Саюза ўдзельнікі Дагавора прызнаюць рускую мову.

Артыкул 21. Сталіца Саюза

Сталіцай Саюза ССР з'яўляецца горад Масква.

Артыкул 22. Дзяржаўная сімволіка Саюза

Саюз ССР мае дзяржаўны Герб, Флаг і Гімн.

Артыкул 23. Уступленне Дагавора ў сілу.

Гэты Дагавор адабраецца вышэйшымі органамі дзяржаўнай улады дзяржаў, якія ўтвараюць Саюз, і ўступае ў сілу з моманту падпісання іх паўнамоцнымі дэлегацыямі.

Для дзяржаў, яго падпісаўшых, з той жа даты лічыцца страціўшым сілу Дагавор аб утварэнні Саюза ССР 1922 года.

З уступленнем Дагавора ў сілу для дзяржаў, падпісаўшых яго, дзейнічае рэжым найбольшага спрыяння.

Адносіны Саюза Савецкіх Суверэнных Рэспублік і рэспублік, якія ўваходзяць у састаў Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік, але не падпісалі гэты Дагавор, падлягаюць урэгуляванню на аснове дзеючага заканадаўства Саюза ССР, узаемных абавязацельстваў і пагадненняў.

Артыкул 24. Адказнасць па Дагавору

Саюз і дзяржавы, якія яго ўтвараюць, нясуць узаемную адказнасць за выкананне прынятых абавязацельстваў і пакрываюць урон, прычынены парушэннямі гэтага Дагавора.

Артыкул 25. Парадак змянення Дагавора

Гэты Дагавор або асобныя яго палажэнні могуць быць адменены, зменены або дапоўнены толькі са згоды ўсіх дзяржаў, якія ўтвараюць Саюз.

Артыкул 26. Пераемнасць вышэйшых органаў Саюза

У мэтах забеспячэння непарыўнасці дзяржаўнай улады і кіравання вышэйшыя заканадаўчыя, выканаўчыя і судовыя органы Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік захоўваюць свае паўнамоцтвы надалей да сфарміравання вышэйшых дзяржаўных органаў Саюза Савецкіх Суверэнных Рэспублік у адпаведнасці з гэтым Дагаворам і новай Канстытуцыяй СССР.

Вяртаючыся да надрукаванага

Рэпліка. Дзеля чаго?

У газеце «Звязда» за 24 красавіка гэтага года І. Катляроў — першы намеснік загадчыка ідэалагічнага аддзела ЦК КПБ, доктар сацыялогіі — у рэпліцы «Вучоны, не пладзі цемру» дакарае «Народную газету» за прамаруджванне з надрукаваннем яго матэрыялу і за тое, што яна «запрашае людзей да дыскусіі і ў той жа час не публікуе непажаданыя рэдкалегіі думкі». Мала таго, тав. Катляроў заўважыў, што выпадак гэты не адзінкавы.

Пасля такой прадмовы ў недасведчанага чытача не застаецца ніякіх сумненняў, што «Народная газета» ганебна збегла з поля палемічнага бою. Што вельмі і вельмі далёка ад праўды. Майму апаненту дастаткова было б паглядзець у нумар газеты за папярэдні дзень, каб пераканацца ў адваротным. Тая самая рэдкалегія, якую абвінавачвае ў маладушнасці доктар сацыялогіі І. Катляроў, не пашкадавала газетнай паласы для палемікі з двума вучонымі з Інстытута гісторыка-палітычных даследаванняў Кампартыі Беларусі. І зусім не паніка ў радах «НГ» перашкодзіла надрукаваць рэпліку доктара сацыялогіі І. Катлярова, а элементарныя клопаты аб трохстах тысячах чытачоў — нельга ж іх кожны дзень карміць адной палемікай!

Але чым жа ўсё-такі была выклікана рэпліка і што запаліла палемічны зарад вучонага? Адказ мы знойдзем у самога тав. І. Катлярова: «У артыкуле «Свабода друку — і побач шыбеніца» («НГ», 13 сакавіка 1991 года) А. Майсеня абрушыўся на сацыялагічныя даследаванні, праведзеныя на XXXI з'ездзе КПБ». Так і сказана — абрушыўся.

Каб вам, паважаныя чытачы, было лягчэй разабрацца ў гэтай сітуацыі, прывяду слова ў слова тое, што тады сказаў: «На XXXI з'ездзе КПБ сярод дэлегатаў было праведзена апытанне, вызначаліся ў тым ліку і адносіны да рэспубліканскай прэсы. У выніку самая высокая катыроўка — 38,6 працэнта — аказалася ў «Политического собеседника». Вось і ўсё. Як бачыце, нічога заганнага. Вынікі апытання, заўважу, я ўзяў напярэдадні з партыйных газет. Калектыву сацыёлагаў з ЦК, здавалася б, толькі быць удзячнымі за тое, што вынікі іх працы папулярызуюць у іншых газетах. А іх кіраўнік, наадварот, у «контры» кінуўся. Суцэльнае непаразуменне.

У чым жа тут справа? Паколькі доктар сацыялогіі І. Катляроў замоўчвае некаторыя абставіны, мы вымушаны адказаць за яго — яму не падабаецца той вывад, які мы зрабілі, зыходзячы з вынікаў яго апытання, — калі вядомы сваёй артадаксальнасцю і ваяўнічым камунізмам «Политический собеседник» карыстаецца такой папулярнасцю сярод дэлегацкага корпуса, значыць паміж імі назіраецца падабенства душ.

Можа, я нечым паграшыў супраць логікі і здаровага сэнсу, робячы такі вывад? Тады трэба вывесці мяне на чыстую ваду. Але ў тым і бяда, што, апрача раздражнення ад непажаданых для ЦК вывадаў, прыведзеных у маім артыкуле, доктар сацыялогіі нічога не выяўляе.

У пісьме І. Катлярова ў рэдакцыю «НГ» я меў гонар быць названым «майстрам віртуозных маніпуляцый грамадскай думкай». Розуму не дабяру, з якой нагоды такая пашана? І зноў жа звернемся за даведкай да аўтара рэплікі. «Аглядальнік «Народнай газеты», кандыдат філасофскіх навук Анатоль Майсеня, працуючы на Беларускім тэлебачанні, займаўся, апрача ўсяго іншага, і вывучэннем грамадскай думкі. Трэба даказаць высокую папулярнасць Беларускага народнага фронту? Калі ласка. Бяруцца тры спецыфічныя калектывы, праводзяцца «даследаванні» — і на экраны тэлевізараў у час праграмы «Пульс» выплываюць зусім фантастычныя лічбы, якія ў дзесяткі разоў адрозніваюцца ад сапраўдных. Трэба «пацвердзіць» непапулярнасць нейкіх палітычных структур? А. Майсеня тут як тут».

Атарапеласць бярэ ад такога — тут ужо не крытыка, тут мне гатовы вердыкт вынесены ў навуковай негрунтоўнасці і несумленнасці. Адно выратоўвае — да такіх абвінавачванняў ад таварышаў з ЦК мне не прывыкаць, на гэты кошт я ўжо добрую загартоўку атрымаў. Тая самая праграма «Пульс», якую ўспамінае ў сваёй рэпліцы І. Катляроў і ў якой быў прыведзены рэйтынг папулярнасці розных палітычных партый і рухаў, у тым ліку КПБ і БНФ, стала ў свой час прадметам «усебаковага» і даволі-такі сумнага разбору ў самых высокіх партыйных інстанцыях. Неаднойчы запрашалі мяне пакаяцца ва ўчыненым. Толькі ў чым мне трэба было раскайвацца, я так і не змог даўмецца. А растлумачыць мне таксама не змаглі.

Нават спецыяльная запіска Кантрольнай камісіі ЦК КПБ была падрыхтавана з выпадку перадачы. А на ёй рукой самога Я. Сакалова, тагачаснага першага сакратара ЦК КПБ, напісана — «Разабрацца і далажыць».

І вось цяпер мне прыпамінаюць старое. Тое, што не выйшла тады ў Кантрольнай камісіі ЦК па свежых слядах, доктар сацыялогіі І. Катляроў робіць цяпер, праз паўтара года — з дапамогай дарэмшчыны і выдумак. Але ж тое даследаванне праводзілася не ў трох, а ў 24-х калектывах і групах у чатырох гарадах рэспублікі, і яго вынікі грунтаваліся на адказах больш чым паўтары тысячы рэспандэнтаў.

Дарэмшчына, як вядома, страшней за выдумкі. Можна зразумець тав. І. Катлярова, намесніка загадчыка ідэалагічнага аддзела ЦК, які па інерцыі прынцып партыйнасці ставіць вышэй за ўсе іншыя прынцыпы. Але як зразумець вучонага І. Катлярова, доктара сацыялогіі, для якога ісціна павінна быць даражэй за любыя партыйныя прыхільнасці? Не паддаецца разуменню, калі, канешне, не ўлічваць, што сацыялогія да нядаўняга часу была самай што ні ёсць партыйнай навукай, і яна верна служыла ў гэтай якасці вышэйшым інтарэсам партыі.

А. МАЙСЕНЯ,
аглядальнік «Народнай газеты».

Глядзець на падзеі сумленна

За некалькі дзён да рэферэндуму пра будучае Саюза «Народная газета» апублікавала артыкул «Улада вачамі чытачоў», у якім сцвярджала, што, адпаведна даным сацыялагічнага даследавання, за абноўлены Саюз будуць галасаваць 44 працэнты, супраць — таксама 44 працэнты. «Беларусская молодежная» ў суботу напярэдадні рэферэндуму паўтарыла гэтыя лічбы яшчэ раз. Сёння вынікі вядомыя — свае галасы Саюзу аддалі 82 працэнты. Зусім магчыма, што тое «даследаванне» ўвойдзе ў падручнікі як прыклад тыповай фальсіфікацыі і выкарыстання сацыялогіі ў палітычных мэтах. Прычым такіх «апытанняў агульнай думкі» ў рэспубліцы набіраецца даволі многа.

Мяне заўсёды здзіўляла і абурала жанглiраванне сацыялагічнымі данымі ў пэўных мэтах. Выказаў гэту думку ў артыкуле, накіраваным у «Народную газету», тым больш, што яна пастаянна запрашала сваіх чытачоў да дыскусіі. Аднак на працягу цэлага месяца супрацоўнікі газеты не знайшлі часу паставіць мяне ў вядомасць аб лёсе артыкула. На ўсе званкі ў рэдакцыю адказвалі, што яны не ведаюць, дзе артыкул і што з ім. Тым часам насілле над сацыялогіяй працягвалася. Прыйшлося апублікаваць гэты матэрыял у «Звяздзе». Вось тады знайшоўся час у рэдакцыі «Народнай газеты» і яе аглядальніка А. Майсені. Праўда, дыскусія аб канкрэтных сацыялагічных даследаваннях набыла занадта палітычны і асабісты характар. «Народная газета» праз два дні апублікавала рэпліку «У «Народнай газеце» няма прывілей для партапарату», зводзячы праблемы маніпуліравання грамадскай думкай да сваёй любімай тэмы аб жыцці супрацоўнікаў апарату КПБ. А. Майсеня наогул стаў вельмі старанна расшукваць маю доктарскую дысертацыю, каб выкапаць адтуль нейкія спрэчныя, на яго погляд, думкі. Уся ж палеміка з двума вучонымі з Інстытута гісторыка-палітычных даследаванняў КПБ, на якую спасылаецца апанент, звялася да капання ў бруднай бялізне: што напісаў той або іншы аўтар трыццаць гадоў назад.

На жаль, і сёння цікавая атрымліваецца ў нас з Майсенем дыскусія. Ён ні слова не піша пра тыя сацыялагічныя даследаванні, якія з'явіліся прычынай артыкула «Вучоны, не пладзі цемру», не ўспамінае аб апытанні, праведзеным у БДУ, адным з мінскіх праектных інстытутаў і на маладзечанскім прадпрыемстве, якое дало вельмі сумніцельныя вынікі, экстрапаліраваныя затым на ўсю рэспубліку.

І апошняе. Нейкі дзіўны падыход да расшырэння галоснасці прапаведуе «Народная газета». Ёй вельмі не спадабалася, што «Политический собеседник» сярод дэлегатаў XXXI з'езда КПБ меў самы высокі рэйтынг, а «Народную газету» многія называлі тэндэнцыйнай і малапрафесіянальнай. Іншыя ж апытанні розных катэгорый насельніцтва паказалі, што вельмі многім рэспандэнтам «Народная газета» не падабаецца, а некаторыя чытаюць яе з задавальненнем. Мне здаецца, што плюралізм трэба толькі вітаць, а не накідвацца са злосцю і крытыкай на чытачоў і прыхільнікаў іншых выданняў.

Не люблю даваць парады, аднак дазвольце ў заключэнне ўсё ж парэкамендаваць «Народнай газеце» і А. Майсеню на ўсе падзеі, якія адбываюцца ў грамадстве, глядзець больш сумленна, аб'ектыўна, а не толькі праз партыйную, нацыянальную або асабісную прызму.

І. КАТЛЯРОЎ.

На адной з вулачак Мінска, на першым паверсе старога «хрушчоўскага» дома размясцілася медыцынская ўстанова, якую людзі «свядомыя» абыходзяць бокам. Тут за сціплай шыльдай «Цэнтра здароўя» размясціліся службы Рэспубліканскага цэнтра па прафілактыцы і барацьбе са СНІДам.

Вялікія надзеі ў вырашэнні ўзнікшых праблем спецыялісты ўскладаюць на рэспубліканскую праграму па прафілактыцы і барацьбе са СНІДам, якая цяпер рыхтуецца да прыняцця. Але ўжо сёння мы самі сваёй нецярпімасцю і няведаннем, бяздзеяннем кампетэнтных органаў і неразбярыхай у розных інстанцыях можам падштурхнуць ВІЧ-інфіцыраваных на адчайны крок «снідтэрарызму». Калі яны не сустрэнуць падтрымкі і спачування акружаючых, калі ў іх не будзе магчымасці звярнуцца ў спецыялізаваную паліклініку, хворыя СНІДам прыйдуць у звычайныя раённыя лячэбныя ўстановы. І тады вынікі могуць быць непрадказальнымі. Тым больш, што прагнозы савецкіх вучоных на 2000 год маласуцяшальныя: паўтара мільёна — па краіне і 90 тысяч ВІЧ-інфіцыраваных у Беларусі.

Н. ПАДЛЕСНАЯ.

НА ЗДЫМКАХ: у лабараторыі дыягностыкі Рэспубліканскага цэнтра па прафілактыцы і барацьбе са СНІДам; больш двух мільёнаў аналізаў крыві на СНІД было зроблена ў рэспубліцы за год у лабараторыях дыягностыкі СНІД.

Фота В. ВІТЧАНКІ. (БЕЛТА).

Не згубіцца ў рознагалоссі

Партыйныя будні

Наш субяседнік — слесар, член ЦК Кампартыі Беларусі, член партбюро ордэна Леніна Нясвіжскай райаграпрамтэхнікі П. КАПЫТКА разважае аб месцы, ролі і прызванні партыйных арганізацый ва ўмовах дэмакратызацыі грамадства.

— Раздаюцца галасы аб поўным вывадзе партыйных арганізацый з прадпрыемстваў. Што вы, Пётр Іванавіч, можаце сказаць наконт гэтага?

— Як вядома, партыя сама заявіла аб рашучай адмове ад падмены органаў гаспадарчага кіравання. Аднак гэта не значыць, што «пярвічкі» павінны выводзіцца з заводаў, фабрык, будоўляў, калгасаў і саўгасаў. Наадварот, іх трэба ўмацоўваць, як цэментуючае ядро працоўных калектываў.

Дарэчы, на XXVIII з'ездзе партыі ў новым Статуце КПСС зацверджаны вытворча-тэрытарыяльны прынцып яе будовы. Спрачацца, думаю, цяпер няма аб чым: гвалтоўнае выгнанне пярвічак з прадпрыемстваў — дзеянне процізаконнае і падлягае асуджэнню. Гэта, між іншым, падкрэслівалася і на XXXI з'ездзе Кампартыі Беларусі, удзельнікам якога я быў.

— Што найбольш непакоіць Вас у дачыненні да сённяшняй грамадска-палітычнай сітуацыі?

— Выказванні накшталт: партыйныя арганізацыі не маюць права ўмешвацца ў справы калектыву, асабліва вытворчыя. Дазвольце не пагадзіцца з гэтым. Сыдзе з прадпрыемства партыя — знойдзецца іншая сіла, якая зойме яе месца. Вунь колькі іх, партый і груповак, створана ў апошнія гады. Яны растуць як грыбы пасля спорнага дажджу. А «пярвічкі» КПСС застаюцца актыўнай сілай.

Мяркую па сваёй партарганізацыі. Яна ў нас баяздольная, не стаіць убаку ад вытворчых клопатаў. Не падмяняе кіраўніцтва, а аказвае свой адчувальны ўплыў на справы праз камуністаў, што працуюць у нізавых падраздзяленнях.

Дыктат, некампетэнтнае ўмяшанне, вядома, нашкодзяць, а сумесная са спецыялістамі выпрацоўка разумных рашэнняў пойдзе толькі на карысць.

— Чым жыве «пярвічка» райаграпрамтэхнікі, якія вырашае праблемы?

— У нас дзейнічаюць шэсць партыйных груп, якія з'яўляюцца ініцыятарамі добрых пачынанняў. Мы не пайшлі на іх скарачэнне, як гэта зрабілі ў некаторых месцах. Відаць, таму не маем масавага выхаду з партыі. Здалі партбілеты толькі два чалавекі. Іх аргументы? Ды, уласна, ніякіх. Трапілі ў модную плынь, шкадаваць аб іх нам не прыходзіцца

На пасяджэнні партбюро разглядалі пытанні асабістай адказнасці кіраўнікоў-камуністаў за ход і якасць рамонту тэхнікі для гаспадарак раёна. Нягледзячы на складанасці, дэфіцыт запасных частак, калектыў працуе рытмічна, без збояў. У першым квартале бягучага года на лінейку гатоўнасці пастаўлена 260 бульбаўборачных камбайнаў.

На кантролі партарганізацыі пытанні паляпшэння сацыяльна-бытавых умоў, будаўніцтва жылля.

— Цяпер вядуцца адкрытыя нападкі на КПСС, яе абвінавачваюць ва ўсіх грахах. Што, на ваш погляд, трэба зрабіць, каб вярнуць аўтарытэт партыі?

— Прапаноў, як вярнуць партыі аўтарытэт, сёння чуецца нямала. Галоўнае я бачу ў тым, каб больш рашуча пераходзіць ад крытыкі, дыскусій да канкрэтных спраў па навядзенню парадку, павышэнню дабрабыту людзей. Не чакаць ніякіх каманд. Паказваць асабісты прыклад у працы, грамадскім жыцці. Як гэта робяць у нас камуністы слесары М. Чырко, К. Дашко, У. Заяц, М. Шаўковіч, токар-рацыяналізатар М. Рудэшка і іншыя. У рабоце яны — бездакорныя, у спрэчках — прынцыповыя, у дружбе — надзейныя.

Сам я працую ў цэху па рамонту бульбаўборачных камбайнаў. Кожны дзень з людзьмі. Ведаю іх настрой, трывогі, думкі. Адчуваю: і беспартыйным неабыякавы лёс КПСС. Яны вераць у яе аднаўленне, у ёй яны бачаць абарону сваіх інтарэсаў.

— Штат апарату райкома партыі значна скараціўся. Яго работнікі адмовіліся ад дробязнай апекі партарганізацый. Як, на Вашу думку, адчуваюць сябе «пярвічкі»?

— Адчуваюць, мне здаецца, нядрэнна. Ім дадзена больш самастойнасці ў вырашэнні сваіх задач. Пазбавіліся ад лішняй паператворчасці, фармалізму.

Але мяне асабіста трывожыць іншае: адказныя арганізатары райкома партыі — рэдкія ў нас госці. А іх дапамога, прызнацца шчыра, нам патрэбна. Свае планы і намеры мы павінны звяраць з галоўнымі напрамкамі дзейнасці райкома партыі.

Мы не навучыліся яшчэ прадугледжваць падзеі і апярэджваць іх. Нярэдка спазняемся там, дзе трэба спяшацца, ісці ў нагу з жыццём. Я маю на ўвазе перш за ўсё растлумачальную выхаваўчую работу ў працоўных калектывах. Асабліва цяпер, з пераходам да рыначных адносін.

Словам, без актыву нам не абысціся. Ну, а задачы ў яго цяпер, вядома, іншыя. Не тыя, што былі пяць-шэсць гадоў назад. Бо ідзе барацьба ідэй, барацьба думак, адстойванне перакананняў і пазіцый. Як ніколі неабходна згуртоўваць ідэалагічныя сілы ў адзін кулак.

Не трэба баяцца сустрэч з людзьмі, папрокаў, пытанняў. Цесныя кантакты з імі толькі ўзбагацяць нас. Час ужо навучыцца слухаць апанентаў, дабівацца, каб і цябе слухалі і разумелі.

Г. КРЭСКІЯН.

Чарнобыль: пошук ісціны ці палітыка?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

Як прызнавалі многія выступаючыя, сёння лягчэй даваць ацэнкі, разбірацца ва ўсіх тонкасцях сітуацыі. Так, гаварыў М. Грынёў, былі факты сакрыцця, засакрэчвання інфармацыі. Так, у адносінах да людзей, што трапілі ў бяду, было зроблена не ўсё з боку і дзяржавы, і службовых асоб. Мы павінны ўзважана, дакладна сказаць людзям аб шкодзе іх здароўю, назваць тых «нацыянальных герояў» Беларусі, якія гаварылі, што нам дапамога не патрэбна, што мы самі справімся, і гэтак далей... Але трэба, каб у сваіх рашэннях мы заглядвалі і ў будучае, а не толькі аналізавалі мінулае.

Многія дэпутаты выказвалі сумненні, звязаныя з вывадамі камісіі МАГАТЭ, што працавала ў рэспубліцы. Як зазначыў намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета БССР С. Шушкевіч, рабіць такія заключэнні даволі легкадумна: працавалі навукоўцы самага высокага ўзроўню. Іншае пытанне — як здарылася, што камісія працавала без нашага ўдзелу? Мы—суверэнная дзяржава, мы ў стане разабрацца і даць свае заключэнні. Але былі адказныя асобы, якія згадзіліся з такім падыходам. Чаму ў гэтым напрамку часовая камісія не шукала вінаватых? Як можна было без нарады з навукоўцамі рэспублікі даваць «дабро» на камісію, якую сфарміраваў Ільін? Мы сёння празмерна смакуем тое, што было. Але калі здарыцца новая бяда, гаварыў С. Шушкевіч, няма ўпэўненасці ў тым, што будзе зроблена ўсё неабходнае.

Можна і трэба назваць канкрэтных віноўнікаў канкрэтных падзей, што адбыліся. Але ці няма і сёння падстаў для работы камісіі? Хіба няма такіх, хто за дзяржаўны кошт бывае за мяжой, але вельмі мала робіць для дапамогі пацярпеўшым? Хто вінаваты ў будаўнічых зрывах, у тым, што людзям у зоне не хапае лекаў, паўнацэнных прадуктаў? Хопіць спасылацца на калектыўную адказнасць. Кожнаму павінна быць аддадзена па сумленню, па ўзроўню адказнасці, сказаў пры адказе на пытанні Р. Вячэрскі. Вось толькі б не падвяло нас наша сумленне, толькі б не завяло ў тую бездань, што здольная адно пагоршыць жыццё тых, хто ў зоне. Пакуль што яны застаюцца адзінымі, хто прайграе ў любой сітуацыі, пры любых палітычных хістаннях і сімпатыях.

Дэпутаты прынялі інфармацыю камісіі да ведама, даручылі Пракуратуры БССР даць прававую ацэнку дзейнасці асоб, пра якіх ішла гаворка, і далажыць Вярхоўнаму Савету на чарговай сесіі.

Л. РЫЖАНКОВА, кар. «Звязды».

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

МІНСК

ПА ЧУТКАХ І АЎТАРЫТЭТНА

УПРАЎЛЕННЕ ЦЭН ПАВЕДАМЛЯЕ

У сувязі з чуткамі аб нібыта маючым адбыцца ў ліпені гэтага года павышэнні рознічных цэн упраўленне цэн Дзяржэканомплана БССР паведамляе, што ніякіх прапрацовак у гэтым напрамку не вядзецца. Больш таго, урад рэспублікі прымае меры па стабілізацыі ў гэтым годзе дзеючых рознічных цэн з адначасовым вырашэннем пытанняў па сацыяльнай абароне насельніцтва.

ВЯРТАЮЧЫСЯ ДА НАДРУКАВАНАГА...

11 чэрвеня ў матэрыяле «Канферэнцыя прыняла рашэнне», перададзеным з Навагрудка, у якім ішла гаворка аб канферэнцыі працоўнага калектыву і прынятым ёю рашэнні — вывадзе за межы прадпрыемства партыйнага і камсамольскага камітэтаў, памылкова названа металавытворчае аб'яднанне. У сапраўднасці ж такое рашэнне прынята на заводзе газавай апаратуры.

Прыносім свае прабачэнні.

БАРТЭР І МЁД

УШАЧЫ. (Ф. Пацэйка). Сезон перапрацоўкі журавін скончыўся. І на малым прадпрыемстве «Лес» задумаліся аб тым, якую прадукцыю выпускаць далей. Выбар спынілі на вырабе штучнага мёду.

Цяпер за змену тут выпускаюць каля 350 кілаграмаў салодкай прадукцыі. Заняты гэтай справай 2 чалавекі. Кампаненты, з якіх вырабляюць штучны мёд, даводзіцца здабываць па бартэру, што, зразумела, адбіваецца на цане прадукцыі. Кошт кілаграма мёду будзе ў межах 5 рублёў. Літаральна днямі штучны мёд з'явіцца на паліцах ушацкіх магазінаў.

БАГАЦЕЮЦЬ НА БУЛЬБЕ

БЕРАСТАВІЦА. (Н. Абрамовіч). Калгас імя Прытыцкага ў пошуку крыніц дадатковага прыбытку расшырае спецыялізацыю на вытворчасці насення. Ён увайшоў у абласное навукова-вытворчае аб'яднанне і будзе займацца яшчэ і насенняводствам бульбы. Пачынаючы з гэтага года гаспадарка зможа забяспечваць калгасы і саўгасы раёна элітным насеннем бульбы перспектыўных сартоў.

Тут створаны і дзейнічае гадавальнік па размнажэнню бульбы на бязвіруснай аснове. Акрамя таго, у калгасе ёсць лабараторыя. Яе работнікі ўсю зіму вырошчваюць у прабірках клубеньчыкі. У лабараторыі ёсць 50 тысяч пастановачных месцаў. Вырошчваюць бязвірусную бульбу строга па тэхналогіі, а таму і ўраджай яна дае высокі.

Падлічана, што адна тысяча тон насення, якое зможа рэалізаваць гаспадарка кожны год, будзе прыносіць 350 тысяч рублёў чыстага даходу. Нядрэнна!

ГАРАДСКІЯ ФЕРМЕРЫ

СМАРГОНЬ. У сувязі з пераходам да рыначных адносін гарвыканком дамовіўся з гаспадарнікамі прыгарадных калгасаў імя Леніна і імя Калініна аб выдзяленні гараджанам у карыстанне 30 гектараў зямлі. Для жадаючых мець восенню ўраджай бульбы, агародніны, вырашчаных уласнымі рукамі, выдзелена 750 участкаў па 3—5 сотак. Акрамя гэтага, па просьбе гараджан, якія маюць буйную рагатую жывёлу, будзе выдзелена на лугах тых жа калгасаў 6 гектараў пашы.

«КЭНАН»—ГЭТА ЗАЎСЁДЫ ЯКАСЦЬ

МІНСК. Яшчэ адзін з лідэраў міжнароднай прамысловасці праклаў сабе шлях у Беларусь. Тры дні ў дэманстрацыйнай зале Беларускага навукова - даследчага інстытута навукова-тэхнічнай інфармацыі пры Дзяржэканомплане БССР працавала выстаўка «Мінск Кэнан-91».

Інтарэсы «Кэнана» прадстаўляе ў нашай краіне фірма «Марубені карпарэйшн», якая прапанавала на выстаўцы розныя мадэлі суперсучаснай капіравальнай тэхнікі і фотаапаратуры. Дарэчы, Мінск — гэта другі горад у Саюзе, дзе фірма вырашыла дэманстраваць сваю прадукцыю. А пасля заканчэння выстаўкі мы зможам набыць неабходныя рэчы з маркай «Кэнан» у фірмы «Белаграпрамімпарт», якая заключыла з «Марубені карпарэйшн» гандлёвае пагадненне. Праўда, пакуль толькі за свабодна канверсуемую валюту.

«ТАЙФУН»—СЯБАР МАРАКОЎ

ГОМЕЛЬ. (У. Пернікаў.) Кожны ведае, колькі непрыемнасцей прыносіць людзям тайфун.

Толькі не выхаванцам мясцовага клуба юных маракоў. Для іх ён — добры сябар. І не толькі ён. А таксама «Туман», «Балтыка», «Піянер» — цеплаходы, на якіх яны адправіліся ў вучэбны паход па Сожу, Дняпры і Дзясне.

Цэлы год праводзілі заняткі з імі «марскія ваўкі», як жартоўна называюць яны сваіх вопытных настаўнікаў. А зараз — практыка, у час якой юныя маракі не толькі замацуюць свае тэарэтычныя веды, а і азнаёмяцца са славутасцямі сталіцы Украіны горада-героя Кіева, Чарнігава і Рэчыцы.

Выпуск падрыхтавалі: І. КАРНЕЙ, С. СУЛКОЎСКІ, А. СЛАНЕЎСКІ, А. КОКТЫШ.
Нашы тэлефоны: 32-44-02, 32-60-13, 32-31-98.

«Быць дастойным жыцця вечнага...»

Сярод пытанняў, якія часта сустракаюцца ў пошце газеты і тэлефонных званках апошніх дзён, ёсць і такое: чулі, што ў Беларусі адкрыта духоўная семінарыя. Чаму б «Звяздзе» не пазнаёміць чытачоў з новай навучальнай установай!

Наш няштатны карэспандэнт пабываў у Мінскай Духоўнай Семінарыі і дзеліцца сёння сваімі ўражаннямі.

«Пры садзеянні Мітрапаліта Самуіла з Кіеўскай акадэміі былі прысланы ў Слуцк настаўнікі. 15 верасня 1785 года семінарыя была адкрыта, і ў горніцы манастырскай трапезы пачалося вучэнне... Па свайму месцу знаходжання ў Слуцку семінарыя стала называцца Слуцкай.

У красавіку 1789 года ў Варшаве, а затым у Вільна, Мінску і Слуцку ўспыхнула польскае паўстанне. Палякі жорстка праследвалі праваслаўных... У ліпені 1790 года семінарыя, у якой вучылася каля ста выхаванцаў, спыніла сваё існаванне.

...У студзені 1793 года семінарыя была зноў адкрыта... 13 красавіка 1793 года вялікая епархія Праасвяшчэннага Віктара стала называцца Мінскай. Адпаведна змяніла сваю назву і семінарыя...

У 1918 годзе на аснове Дэкрэта аб аддзяленні Царквы ад дзяржавы і школы ад Царквы Мінская Духоўная Семінарыя была закрыта».

«Веснік Беларускага Экзархата»

Вузкая вуліца крута пабегла ўніз, і мой «жыгулёнак» выруліў на цэнтральную плошчу Жыровіц. Убачыўшы, як з шырока адчыненых варот выходзяць маладыя людзі, нібыта аднолькава апранутыя, павярнуў туды. Аказалася, што памыліўся адрасам і трапіў не ў семінарыю, а ў двор саўгаса-тэхнікума...

— У іх іншыя вароты, крыху далей,— усміхаючыся, падказаў хлопец, які ішоў насустрач...

Вы прасілі расказаць

Зялёнага колеру драўляныя вароты, маленькая брамка ў іх. На сцяне белакаменнага сабора з блакітным купалам — акуратная дошка з надпісам па-беларуску: «Мінская Духоўная Семінарыя».

Асцярожна штурхануў брамку, увайшоў у двор.

Рэктар семінарыі архімандрыт Канстанцін быў у лазні і, чакаючы яго, я з паўгадзіны правёў у гутарцы з дзяжурным выкладчыкам айцом Леанідам...

Думаю, што і чытачам будзе цікава даведацца, што да 1988 года ў нашай краіне было ўсяго дзве духоўныя акадэміі (у Загорску, што пад Масквой, і ў Ленінградзе) і тры духоўныя семінарыі — у тых жа Загорску, Ленінградзе і ў Адэсе.

Перабудова «аблашчыла» і нашу да таго прыніжаную і не вельмі прызнаваемую Царкву. Свабода сумлення, падобна, з разумення не больш чым дэкларатыўнага стала нечым адчувальным, а на чалавека веруючага перастаюць глядзець, як на белую варону, а то і «ворага народа».

На гэтай перабудовачнай хвалі Царква стала выходзіць са свайго паўпадвальнага стану. Бурна расце колькасць прыходаў (толькі ў Беларусі іх колькасць за апошнія гады павялічылася больш чым у два разы). Адкрыліся новыя духоўныя семінарыі — у Кіеве, Табольску, Стаўрапалі. Адна з іх — Мінская — знайшла прытулак пад дахам Свята-Успенскага Жыровіцкага манастыра...

«Літоўская (Жыровіцкая. — Аўт.) семінарыя была адкрыта стараннямі праасвяшчэннага Іосіфа (Сямашка) ў 1828 годзе.

Праваслаўная Духоўная Семінарыя існавала ў Жыровіцах да 1845 года... Замест семінарыі ў Свята-Успенскім манастыры было ўтворана духоўнае вучылішча.

Роўна праз сто гадоў, пасля вызвалення Беларусі ад фашысцкай акупацыі, архіепіскап Мінскі Васіль (Ратміраў) дабіўся ад савецкіх улад згоды на адкрыццё ў епархіі пастырска-багаслоўскіх курсаў. Месцам іх правядзення быў выбраны Жыровіцкі манастыр...

Архімандрыт Антоній (Мельнікаў)... быў прызначаны ў 1956 годзе намеснікам манастыра і рэктарам семінарыі і прабыў на гэтай пасадзе да закрыцця Мінскай Духоўнай Семінарыі ў 1963 годзе»...

«Веснік Беларускага Экзархата»

У хуткім часе ў інспектарскую ўвайшоў семінарыст (іх тут часцей за ўсё называюць выхаванцамі, або студэнтамі) і паведаміў, што айцец рэктар чакае журналіста ў сваёй келлі...

Пазней я даведаўся, што айцу Канстанціну сорак гадоў. Па прафесіі ён — урач, выпускнік аднаго з медінстытутаў, кандыдат медыцынскіх навук. Прызнаюся, я не рашыўся задаць яму пытанне, як і чаму Алег Аляксандравіч Гаранаў стаў айцом Канстанцінам? Таму паведамлю толькі факт: былы студэнт-медык паступіў у Маскоўскую Духоўную Семінарыю, затым прадоўжыў адукацыю ў Духоўнай Акадэміі, атрымаў вучоную ступень кандыдата багаслоўя, выкладаў там жа, у Загорску, у семінарыі.

Пастановай Свяшчэннага Сінода Рускай Праваслаўнай Царквы айцец Канстанцін быў прызначаны рэктарам Мінскай Духоўнай Семінарыі.

Удзяліць шмат увагі журналісту рэктар, на жаль, не мог (справы), а таму блаславіў на сустрэчу са мной айца Нікана, іераманаха, загадчыка аддзялення завочнага навучання семінарыі.

Некалькі гадзін працягвалася наша з айцом Ніканам гутарка, якая часам была падобная на дыспут веруючага і бязбожніка. Думаю, выкладанне нашых спрэчак не так зацікавіць чытачоў, як тыя звесткі аб семінарыі, якія айцец Нікан мне паведаміў.

На двух (пакуль двух) курсах семінарыі сёння вучыцца каля васьмідзесяці студэнтаў (плюс тры дзесяткі завочнікаў). Той, хто жадае стаць семінарыстам, павінен прайсці вельмі стараннае абследаванне і, апрача таго, здаць тры экзамены: царкоўнаславянскую мову (вусна), сачыненне па тэксту царкоўнага зместу (на рускай мове) і царкоўныя спевы. Абавязковая ўмова для кандыдата ў семінарысты— ведаць на памяць каля дваццаці малітваў і, канешне ж, сапраўдная вера ў Бога.

Пагаворваюць (ды і мне даводзілася чуць), што ў акадэміях і семінарыях будучыя свяшчэннаслужыцелі разам са спецыяльнымі дысцыплінамі вывучаюць палітэканомію, марксісцка-ленінскую філасофію, гісторыю КПСС і нават навуковы камунізм. Больш таго, у глыбокім веданні гэтых навук яны, нібыта, пераўзыходзяць сваіх «мірскіх» калег.

Айцец Нікан вымушаны быў мяне расчараваць. Семінарысты спасцігаюць прамудрасці Катэхізіса (асноўныя ісціны праваслаўнай веры), вывучаюць Ветхі і Новы Запаветы Свяшчэннага Пісання, біблейскую і агульнацаркоўную гісторыю, удасканальваюцца ў летургіцы (навука аб богаслужэнні) і гоміалетыцы (навука аб пропаведзях), вывучаюць царкоўнаславянскую, грэчаскую і латынь, вучацца царкоўным спевам і дагматычнаму багаслоўю (усё гэта — на працягу чатырох гадоў).

Дзеля справядлівасці адзначу, што аддаюць семінарысты даніну і некаторым «свецкім» дысцыплінам, вывучаючы рускую, беларускую і адну з замежных моў, а таксама грамадзянскую гісторыю (па-нашаму, гісторыю СССР).

Жывуць семінарысты на ўсім (хацеў сказаць — дзяржаўным) царкоўным, носяць чорнага колеру строгую уніформу (кіцель з белым, як у арміі, падкаўнерыкам, штаны і туфлі), атрымліваюць стыпендыю — у залежнасці ад поспехаў у вучобе — ад 17 да 30 рублёў.

Аклад выкладчыка семінарыі — ад 250 да 300 рублёў. Настаўнік, які выконвае, апрача таго, пэўныя царкоўныя абавязкі, г. зн. мае пасаду, атрымлівае на 150—200 рублёў больш. Хутчэй за ўсё павышэнне цэн не парадавала ні пастыраў, ні семінарыстаў кампенсацыямі і датацыямі.

А яны, я думаю, таму ж айцу Нікану лішнімі не былі б. Келля, дзе ён, прыняўшы манаства, жыве, раскошай абстаноўкі не ўражвае. Гэта, я б сказаў, тыповае халасцяцкае жыллё. Праўда, кнігі... Іх у келлі — і «свецкіх», і царкоўных — вельмі шмат.

З гутаркі з айцом Ніканам, з сустрэч з іншымі насельнікамі Свята-Успенскага манастыра я зрабіў вывад: уцёкі гэтых людзей у замкнёны, «іншы» свет — уяўныя. Усе яны — ад рэктара да семінарыста — востра, а часам і хваравіта ўспрымаюць і ўбоства цяперашняга нашага жыцця, і развал эканомікі, і падзенне маралі.

Відаць, Царкве нашай ёсць за што крыўдзіцца і на дзяржаву, якая аддзяліла яе ад сябе, і на грамадскія арганізацыі, што вялі ў свой час «крыжовы паход» супраць рэлігіі і яе прыхільнікаў. Аднак і ад айца Нікана, і ад айца Леаніда, і ад дыякана Аляксандра (аб якім скажу некалькі слоў крыху пазней) чуў я толькі заклікі да міласэрнасці, дабрыні і даравання, з іх вуснаў гучала, скажам так, канструктыўная крытыка, а не ганьбаванне існуючага ладу і не зласлівасць з выпадку нашых няўдач. У адраджэнні Царквы, у павышэнні яе ролі ў жыцці нашага грамадства бачаць яны адзін са шляхоў выхаду яго з глыбокага крызісу.

Іменна ад гэтага блакітнавокага, з акуратнай рыжай барodкай дыякана, пачуў я словы, якія вырашыў вынесці ў загаловак гэтага нарыса: «Быць дастойным жыцця вечнага».

Пакідаў я Жыровіцы ўжо ў прыцемках. Правёўшы мяне да варот, айцец Нікан паціснуў працягнутую мной руку, а калі я садзіўся ў машыну, размашыста перахрысціў на дарогу...

Пасялковая плошча ў гэты вячэрні час была людная. То тут, то там яе перасякалі падпітыя, няголеныя мужчыны. Яны тоўпіліся ля прадмага. Адтуль чуліся хрыплы смех і лаянка. З адчыненага акна тэхнікумаўскага інтэрната моцна грымеў магнітафон...

Блакітнакупальны Свята-Успенскі сабор, які ўзвышаецца над плошчай, здаўся мне хісткім і безабаронным перад гэтым вірлівым і непрадказальным жыццём.

А магчыма, гэта мне толькі здалося?..

С. АСІНОЎСКІ.

ФІЛЬМЫ ТЫДНЯ

- «А Ў РАСІІ ЗНОЎ АКАЯННЫЯ ДНІ»
- «АПОВЕСЦЬ НЕПАГАШАНАГА МЕСЯЦА»
- «ПРЫНІЖАНЫЯ І ЗНЯВАЖАНЫЯ»
- «КАМАНДАС»
- «ВОСТРАЎ ВАЛААМ»
- «БЕЗ ДНА»

НОВУЮ КАЛЯРОВУЮ мастацкую кінастужку «А Ў РАСІІ ЗНОЎ АКАЯННЫЯ ДНІ» перадае на суд гледачоў Маскоўскае кінааб'яднанне «Камера». Аўтар сцэнарыя — Эдуард Валадарскі пры ўдзеле Аляксандра Міты, рэжысёр-пастаноўшчык Уладзімір Васількоў.

Дзеянне фільма адбываецца ў 1948 годзе на тэрыторыі лагера для зняволеных. У карціне прадстаўлена мноства розных гісторый, лёсаў, характараў, якія склалі шырокую панараму лагернага быту «ворагаў народа».

У галоўных ролях Таццяна Іпатава, Яўген Беланогаў, Міхаіл Іваноў, Міхаіл Бараўкоў, Генадзь Венгераў.

З ВЯЛІКАЙ ЦІКАВАСЦЮ глядзіцца і новая каляровая мастацкая кінакарціна «АПОВЕСЦЬ НЕПАГАШАНАГА МЕСЯЦА», пастаўленая рэжысёрам Яўгенам Цымбалам на кінастудыі «Масфільм» па матывах аднайменнай аповесці Барыса Пільняка.

На экране — апошнія дні жыцця і гібелі на аперацыйным стале славутага камандарма Міхаіла Васільевіча Фрунзе. Фільм адзначаны добрай рэжысёрскай культурай і заслугоўваў бы ўвагі гледачоў нават у тым выпадку, калі б гэта былі адзіныя станоўчыя якасці. У фільме здымаліся Уладзімір Сцяклоў, Віктар Праскурын, Сяргей Арцыбашаў, Наталля Данілава, Сяргей Гармаш, Усевалад Ларыёнаў, Уладзімір Сіманаў, Пётр Зайчанка.

У КІНАТЭАТРАХ І КЛУБАХ будзе паказвацца таксама новая каляровая мастацкая кінастужка «ПРЫНІЖАНЫЯ І ЗНЯВАЖАНЫЯ», створаная рэжысёрам Андрэем Эшпаем па аднайменнаму раману Ф. Дастаеўскага. Гэта сумесная работа кінастудыі «Глобус», кінастудыі імя М. Горкага і швейцарскай кінафірмы «Лейла філмз».

У аснове сюжэту фільма — маральны канфлікт, сутычка пазіцый князя Валкоўскага, які прапаведуе ідэю эгаізму, рацыянальнага і цынічнага «гаспадара жыцця», Наташы, якая нясе ў сабе ідэю ахвярнага кахання, маладога літаратара Івана Пятровіча з яго спробамі дзейснага альтруізму і юнай Нэлі, якая самая бязгрэшная і больш за ўсіх пакутуе...

Яркія вобразы ствараюць у карціне Настасся Кінскі, Мікіта Міхалкоў, Аляксандр Абдулаў, Анастасія Вяземская, Віктар Ракаў.

УПЭЎНЕНА МОЖНА прадказаць вялікі поспех каляровай двухсерыйнай індыйскай мастацкай кінастужцы «КАМАНДАС». Гэта меладраматычная гісторыя процістаяння аднаго супермэна і яго каханай падкопам і каварству тэрарыстаў.

З ХВАЛЯВАННЕМ ГЛЯДЗІЦЦА новая каляровая поўнаметражная кінастужка «ВОСТРАЎ ВАЛААМ» вытворчасці кінастудыі навукова-папулярных і дакументальных фільмаў.

Востраў Валаам у пасляваенныя гады даў прытулак скалечаным вайной абаронцам Радзімы. Доўгія гады жылі яны ў поўнай невядомасці, іх лёс мала каго хваляваў. Мінула 40 гадоў. Грамадства, неміласэрнае да бацькоў, не знайшло ў сабе літасці і да дзяцей. Вярнуліся з неаб'яўленай вайны з Афганістана сотні хлопчыкаў з параненымі целамі і душамі. Вярнуліся ўсё на той жа Валаам, у поўнай меры зведаўшы раўнадушнасць і бессардэчнасць, з якімі некалі сустрэліся іх бацькі.

НА НАСТУПНЫМ ТЫДНІ будзе дэманстравацца таксама новая каляровая кінастужка «БЕЗ ДНА», знятая на кінастудыі «Цэнтрнавучфільм». Гэта своеасаблівы аўтарскі эксперымент, у якім спалучэнне выяўленчага раду з нечаканым гукавым афармленнем імпрэсіяністычна адкрывае тайны сэнс «Чорнага квадрата» — загадкавага шэдэўра К. Малевіча.

НА ЗДЫМКУ: кадр з фільма «АПОВЕСЦЬ НЕПАГАШАНАГА МЕСЯЦА».

Маладая, прыгожая...і чараўніца

І яшчэ дададзім — вельмі абаяльная. Бо здымак гэту ўласцівасць чалавечай натуры ў поўнай меры не перадае, а нас пры сустрэчы з экстрасенсам Алёнай Нікіценка больш за ўсё ўразілі яе маладосць і абаяльнасць. Мы, калі быць шчырымі да канца, прыйшлі паглядзець у першую чаргу на самага маладога экстрасенса краіны, а ўжо потым пераканацца ў яе здольнасцях. Нікіценка няма яшчэ і 20 гадоў.

Экстрасенсаў у апошні час становіцца ўсё больш, але яны надта падобныя адзін на аднаго: засяроджаныя, нярэдка змрочныя твары, пранізлівы позірк з-пад ілба. Таямнічасць, загадкавасць у манеры трымацца на людзях, размаўляць. Думаецца, падабенства гэта не выпадковае. Трэба ж, каб адразу ўсім і кожнаму было зразумела — перад табой экстрасенс, незвычайны, па-руску кажучы — «не от мира сего», чалавек.

Дык вось Алёна — прамая супрацьлегласць гэтаму стэрэатыпу. У яе адкрыты твар, прыемная ўсмешка, мяккія, далікатныя манеры. Толькі вось вочы... Потым, калі мы дзяліліся ўражаннямі ад візіту да экстрасенса, то, як аказалася, у першыя хвіліны знаёмства кожны з нас адчуў нейкі ўнутраны дыскамфорт. Прычынай былі вочы Алёны. Здавалася, яны прамяніліся цёплым святлом, якое пранікала ў самую душу. Магчыма, напярэдадні сустрэчы мы самі сябе настроілі на спатканне з незвычайнай дзяўчынай, але хто ведае, ці не было гэта праяўленнем чараўніцкай сілы Алёны. Просім не здзіўляцца. Падрабязнасці ніжэй.

Дар экстрасенса ў Алёны Нікіценка раскрыўся нечакана, у поўнай адпаведнасці з прымаўкай «не было б шчасця, ды няшчасце дапамагло». Два гады таму яна перанесла моцны нервовы стрэс, трапіла ў бальніцу. Псіхатэрапеўт не мог побач з ёй знаходзіцца: яго літаральна хістала ў розныя бакі ад станоўчага зараду біяполя Алёны пры спробе наблізіцца да яе (у медыка быў адмоўны зарад). У час лячэння ім прыходзілася сядзець у розных кутках пакоя.

Дарэчы, у нас зарад аказаўся нармальным, і мы маглі ў нармальнай абстаноўцы гутарыць, задаваць пытанні на самыя розныя, амаль фантастычныя тэмы.

— Ці праўда, Алёна, што ў вас у радні ўсе былі чараўнікамі? І вы таксама, па водгуках вашых прыхільнікаў, валодаеце сакрэтамі варажбы, нагавораў, можаце навесці чары?

Яна смяецца. Пэўна, параўнанне з чараўніцай ёй падабаецца, хаця нам катэгарычна заяўляе:

— Я не чараўніца, і чараваць не ўмею. Але сіла чараўніцкая (назавіце яе як-небудзь інакш, нейкім медыцынскім ці навуковым тэрмінам) усё ж ва мне ёсць. Я адчуваю гэта. Чараўніцамі былі мае бабулі. Адна з іх даволі паспяхова лячыла людзей адной ёй вядомымі метадамі, другая таксама магла нейкім незразумелым нам чынам уплываць на людзей. Лічу, што мне, як унучцы, перадаліся іх здольнасці, сіла чараўніцкая.

Мы ўпершыню бачылі чалавека, які прызнаваўся ў гэтым так проста, быццам гэта былі кулінарныя здольнасці. І таму не маглі ўтрымацца ад просьбы растлумачыць больш падрабязна сутнасць феномена чараўніцтва. Алена з ахвотай згадзілася.

— «Чараўніцтвам» можна шмат непрыемнасцей людзям прынесці. Скажам, развесці мужа і жонку, навесці чары на чалавека. Напрыклад, нехта раптам захварэў, пакутуе, сохне прама на вачах, а ўрачы не могуць дыягназ правільны паставіць, вылечыць, галаву ламаюць.

— І што тады рабіць бедалагу?

— Знайсці бабулю, якая можа адвесці чары ці перавесці іх на таго, па чыёй ініцыятыве ўсё гэта адбываецца. Пры ўмове, што дакладна ведаюць зламысніка.

Пэўна, Алёна прачытала нашы думкі ці здагадалася па азадачаных тварах пра ўзнікшую падазронасць, а таму паспяшалася супакоіць нас:

— Мне нельга рабіць дрэнна людзям. Ну, скажам, незнаёмы штурхнуў мяне плячом, абразіў грубым словам. Вядома, я магу яго зглазіць, зрабіць так, каб ён спатыкнуўся ці нават упаў. Але праз некалькі гадзін гэта злая энергія вернецца да мяне бумерангам, і я сама ад яе ўздзеяння магу ўпасці, нечакана адчуць сябе вельмі дрэнна.

Мы неяк адразу павесялелі, маўляў, і тут ёсць вышэйшая справядлівасць. Аднак Алёна ўнесла адно істотнае дапаўненне:

— Калі я зраблю дрэнна чалавеку, які гэтага заслугоўвае, то мне нічога за помсту не будзе.

Яна яшчэ раз нагадвае, што не займаецца «чараўніцтвам», але гэта бабуліна спадчына, вобразна кажучы, не пыліцца дарэмна ў куфры, а пастаўлена на службу чалавеку. Алёна — неардынарны экстрасенс. Неардынарнасць заключаецца, па яе словах, у спалучэнні «чараўніцкага» пачатку яе натуры з дарам экстрасенсорыкі ставіць дыягназ і лячыць хворых. Гэта акалічнасць значна пашырае яе магчымасці рабіць дабро.

Увогуле, яе магутнае біяполе прыносіць ёй шмат клопатаў. Пасля напружанай працы адчувае сябе стомленай, разбітай. Асабліва часта гэта назіралася ў пачатку работы экстрасенсам. Яна тады ў канцы дня ад стомы не магла нават дамоў грамадскім транспартам даехаць, прывозілі на машыне. Дома ёй было цяжка нават размаўляць, адразу засынала моцным сном.

Але і не працаваць яна таксама ўжо не можа. Яна павінна абавязкова аддаваць, вызваляць свой арганізм ад лішкаў энергіі, бо іх наяўнасць не дазваляе ёй нармальна жыць, спаць, напрыклад. Разраджаецца яна даволі простым спосабам: бярэцца за батарэю цэнтральнага ацяплення, і энергія ідзе ў зямлю.

Калі ў радавога чалавека моц яго біяполя складае 30 адзінак, то ў яе, калі два гады назад упершыню замeралі, было 130 адзінак. Потым у Балгарыі, дзе яна праходзіла спецыялізацыю па выяўленню і лячэнню анкалагічных, нервовых і псіхічных захворванняў і атрымала сертыфікат Міжнароднай асацыяцыі экстрасенсаў аб прысуджэнні ёй другой міжнароднай катэгорыі экстрасенса, моц яе біяполя вымяралася 150 адзінкамі. Цяпер, пэўна, ужо 180—200. Чым больш яна энергіі аддае, тым больш яе вяртаецца, што Алёну ўжо пачынае непакоіць.

Экстрасенсы, як вядома, дзеляцца на дзве катэгорыі: медыятараў і генератараў. Першыя бачаць хваробу ў чалавека, але не лечаць. Другія не бачаць хваробы, але могуць лячыць моцным уздзеяннем свайго біяполя. Алёна аднначасова медыятар і генератар. Яна сцвярджае, што бачыць усе хваробы і лечыць амаль усе, акрамя хвароб скуры, злаякасных пухлін, дзіцячага цэрэбральнага паралічу, ды яшчэ некалькіх хвароб. Але затое можа вывесці радыяцыю.

Алёна лечыць пераважна індывідуальна. А масавыя сеансы, калі пад адным дахам на сустрэчу з экстрасенсам збіраюцца сотні людзей, лічыць халтурай чыстай вады, спосабам зарабляць шалёныя грошы. Бо ў час масавага сеанса могуць вылечыцца толькі гіпнатабельныя асобы, інакш кажучы, тыя, хто вельмі паддаецца гіпнозу.

Адзіны масавы сеанс, але не больш 10 чалавек, Алёна праводзіць для кадзіравання на пахудзенне без дыеты. Яшчэ яна кадзіруе ад курэння, п'янства, але толькі індывідуальна.

А цяпер нам хочацца звярнуцца да чытачоў. Магчыма, пасля знаёмства з гэтай публікацыяй у каго-небудзь з'явіцца жаданне трапіць на прыём да экстрасенса Нікіценка. Таму папярэджваем: не спяшайцеся тэлефанаваць, пісаць у рэдакцыю. Справа ў тым, што Нікіценка прыехала ў Мінск з Якуцка (рэгіён яе практыкі — Сібір, Далёкі Усход, Крайняя Поўнач) па індывідуальнаму запрашэнню на тыдзень, а затрымалася на два месяцы. Днямі яна адправіцца за мяжу. Магчыма, у канцы ліпеня — пачатку жніўня зноў прыедзе ў Мінск. Ёсць прапанова прадоўжыць практыку. І яшчэ ёй вельмі спадабалася сталіца Беларусі. Так што сачыце за паведамленнямі ў нашай газеце.

А на заканчэнне дзве парады Алёны Нікіценка наконт таго, як лепш захаваць свой дом ад злой варажбы, сябе—ад чараў. Ля дзвярэй у кватэру пастаўце мяцёлку і кожную раніцу адмятайце ад парога (ганка), нават калі няма смецця. Другая парада. Перад тым, як выйсці з дому, уявіце сабе, што вы паступова і шчыльна ахутваецеся з галавы да ног моцнымі ніцямі. Гэта і будзе ваша ахова ад уздзеяння нядобрай сілы.

Карацей кажучы, хочаце — верце, хочаце — не надрукаваму тут, але прызнаемся: жонка аднаго з нас паставіла мяцёлку ля ганка. На ўсялякі выпадак.

Л. ЛАХМАНЕНКА.
Я. ПЯСЕЦКІ (фота).

Непальскі гараскоп на наступны тыдзень

КАТМАНДУ, 14. (Кар. ТАСС Дзмітрый Макараў — спецыяльна для «Звязды».) У непальскага аракула Дамадара Лахані ўсё збываецца. Або амаль усё. Не ўдаючыся ў палітыку, адзначым, што нават вынікі прэзідэнцкіх выбараў у Расіі былі ўскосна прадказаны астролагам у папярэднім гараскопе. Цяпер прагноз на бліжэйшыя сем дзён.

Хочаце — верце, хочаце — праверце

КАЗЯРОГУ (22 снежня — 20 студзеня) астролаг абяцае ўдалы тыдзень. «Вас чакае вельмі прыемная падзея, якая рэзка павысіць ваш маральны дух». Большасць Казярогаў даб'юцца поспехаў на рабоце. Нязначныя цяжкасці ўзнікнуць 17 і 18 чэрвеня, але астатнія дні яўна спрыяльныя.

На **ВАДАЛЕЯ** (21 студзеня — 19 лютага) абрушыцца шмат праблем, якія патрабуюць вельмі адказных рашэнняў. «Вас чакаюць вялікія неспадзяванасці, якія выклічуць адчуванне трывогі». Некаторым з вас будзе наладжана абструкцыя. 17 і 18 чэрвеня — дастаткова спрыяльныя дні, астатнія ж прынясуць нямала турбот.

РЫБАМ (20 лютага — 20 сакавіка) астролаг раіць «старанна прадумваць усе дзеянні». «Спешныя рашэнні могуць вельмі дорага абысціся і выклікаць сур'ёзныя праблемы, якіх можна было б пазбегнуць. У Рыб-бізнесменаў наперадзе ўдалы перыяд. Будзьце ўважлівымі да здароўя, а то захварэеце.

У АВЕНА (21 сакавіка — 20 красавіка) наперадзе вельмі плённы і паспяховы тыдзень. «Вы са здзіўляючай лёгкасцю і бляскам пераадолееце любую перашкоду, атрымаеце маральнае задавальненне і нават матэрыяльную ўзнагароду». Вас чакае ўдача не толькі ў працы, але і ў асабістым жыцці.

ЦЯЛЕЦ (21 красавіка — 21 мая) — у задуменні стаіць на раздарожжы. «Вам будзе складана прыняць цвёрдае рашэнне, але і цягнуць таксама нельга, таму што час падціскае». У цяжкую мінуту не забывайце пра сяброў, раіць непальскі мудрэц. Ён упэўнены, што Цялец здолее праявіць цвёрдасць характару і выбраць правільны шлях пасля 18 чэрвеня. А можа быць, і раней. У далейшым Лахані абяцае вам «інтэлектуальны ўздым».

У БЛІЗНЯТ (22 мая — 21 чэрвеня) адродзіцца цікавасць да закінутай раней справы. З'явяцца новыя праблемы, але вы іх гуляючы пераадолееце. Астролаг абяцае «прыліў натхнення і свежых ідэй». У блізнят-бізнесменаў справы пойдуць угару. Беражыце здароўе 19 і 20 чэрвеня. У гэтыя дні яно можа злёгку пахіснуцца.

РАКА (22 чэрвеня — 23 ліпеня) будзе турбаваць незразумелае пачуццё трывогі. Вы і самі толкам не ведаеце, чаму на душы так цяжка. А гэта ўсяго толькі ўздзеянне зорак. На самай жа справе, калі адкінуць эфемерныя прадчуванні, у вас наперадзе ўдалы тыдзень, запэўнівае астролаг. Вы даб'яцеся цудоўных поспехаў, не ўдарыўшы палец аб палец. Вас чакае нейкая «ўрачыстая падзея» і цікавая забаўляльная праграма.

У ЛЬВА (24 ліпеня — 23 жніўня) могуць узнікнуць фінансавыя праблемы. Рэзкае выказванне можа стаць прычынай адчужэння блізкіх вам людзей і таварышаў. Так што будзьце больш ласкавымі, таварышы Львы. 17 і 18 чэрвеня спрыяльныя для актыўнай грамадскай работы. У чацвер, 20 чэрвеня, вы даб'яцеся відавочнага поспеху. З'явіцца прычына для аптымізму.

ДЗЕВЕ (24 жніўня — 23 верасня) непальскі мудрэц прадказвае «выгадны тыдзень». Не ўпускайце магчымасцей, якія адкрываюцца перад вамі, раіць Лахані. Астролаг абяцае поспех дзелавым людзям, прафесіяналам і студэнтам. У той жа час магчымы складанасці і спрэчкі ў сям'і. Кантралюйце расходы 17 і 18 чэрвеня.

У ШАЛЯЎ (24 верасня — 23 кастрычніка) наступае нялёгкі перыяд. Ваша прынцыповасць і адкрытасць могуць толькі нашкодзіць вам. Праціўнікі змогуць выкарыстаць гэтыя высакародныя якасці для ўласнай выгады. Вы выявіце, што ў вас больш праціўнікаў і апанентаў, чым прыхільнікаў і аднадумцаў. Будзьце больш эканомнымі 19 і 20 чэрвеня.

СКАРПІЁНУ (24 кастрычніка — 22 лістапада) прыйдзецца шмат панервавацца на наступным тыдні. «На вашым шляху ўзнікне мноства перашкод, падзеі будуць развівацца не так, як вы хочаце, а ў процілеглым напрамку». Вось вам напамінанне аб тым, што чалавек мяркуе, а зоркі маюць. Не трэба хвалявацца, таму што пасля ўсіх выпрабаванняў вас чакае хэпі энд. «У рэшце рэшт вы даб'яцеся сваёй мэты», — абяцае Лахані.

СТРАЛЬЦУ (23 лістапада — 21 снежня) трэба быць гатовым да непрыемнай і рашучай крытыкі, хоць вы зусім ні ў чым не вінаватыя. Вас проста «абгаварылі». Прыйдзецца патраціць нямала сіл, каб даказаць, што вы не вярблюд, папярэджвае астролаг. Але вы здолееце адбіцца ад нападак і адстаяць сваё добрае імя. Затым вас чакае спрыяльны перыяд.

ПРАГРАМА ТЭЛЕ ПЕРАДАЧ

З 17 ПА 23 ЧЭРВЕНЯ

17 чэрвеня, ПАНЯДЗЕЛАК

Праграма Беларускага тэлебачання

16.25. Праграма перадач.
16.30. Экран дзіцячага фільма. «Кулём цераз галаву». Мастацкі фільм.
17.40. «Белая чапля». Мультфільм.
18.00. «Незабыўнае». Фестываль фільмаў і тэлепраграм, прысвечаны 50-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «Яшчэ гарыць Хатынь», «Поле памяці». Дакументальныя фільмы.
19.00. Панарама. Інфармацыйная праграма.
19.30 Наш каментарый. Вы нам пісалі...
19.40. Да 50-годдзя пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «Салдат». Тэленарыс пра абаронца Брэсцкай крэпасці У. І. Фурсава.
20.15. «...Гады маёй вясны».
20.45. Калыханка.
21.00. «Разгаданая тайна», «Перад уваходам у пекла». Навукова-папулярныя фільмы.
21.45. Спартыўны тэлекур'ер.
22.00. Ліра. Літаратурна-мастацкі відэаканал.
23.40. Рэха дня. Інфармацыйны выпуск.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
15.00. ТСН.
15.15. «У быстрыні раз'юшанай ракі». Тэлевізійны мастацкі фільм. 1-я серыя.
16.25. Свет захопленых. «Дамком».
16.40. Фільм — дзецям. «Тры вясёлыя змены». («Беларусьфільм»). 1-я серыя «Селюжаня».
17.45. Па законах рынку. Эканамісты з Таржка.
18.15. Кантакт. Эканамічны агляд.
18.30. ТСН. Міжнародны выпуск.
18.45. «Запомні песню». Для дарослых і дзяцей.
19.00. Прэм'ера шасцісерыйнага дакументальнага савецка-германскага фільма «Няхай будзе праклята вайна». Фільм 1-ы «Манія жыццёвай прасторы».
19.30. Л. Бернстайн. Сімфанічныя танцы з мюзікла «Вестсайдская гісторыя».
19.55. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі» («Беларусьфільм»). 6-я серыя.
21.00. Час.
21.40. Прэм'ера фільма-спектакля «Рудольфіо». Аўтар В. Распуцін.
22.55. Дабрачынны канцэрт у фонд дапамогі дзецям Чарнобыля.
0.35. ТСН.
0.55. Прэм'ера тэлевізійнага дакументальнага фільма «Сінайская гара». Аб помніках хрысціянскай і ісламскай рэлігіі ў Егіпце.
1.40. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 6-я серыя.

Другая агульнасаюзная праграма

17.00. М. В. Гогаль. «Запіскі вар'ята». Монаспектакль.
18.00. Прэзентацыя Ісламскага культурнага цэнтра.
18.45. «Ад за ад». Вядучы — У. Цветаў.
19.15. Камера даследуе мінулае. «Жданаў — пратэжэ Сталіна». Дакументальны фільм.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. «Спыніся, імгненне».
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета СССР.
22.25. Мы з краіны «Сінягор'е». Перадача з Чыты.
23.00. Весткі.
23.15. Калаж.
23.20. «Сеанс аднагачасовай гульні». Тэлевізійны мастацкі фільм.

18 чэрвеня, АЎТОРАК

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі. Інфармацыйны выпуск.
8.40. Праграма перадач.
8.45. «Незабыўнае». Фестываль фільмаў і тэлепраграм, прысвечаных 50-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «Узяць жывым». Тэлевізійны трохсерыйны мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі.
16.25. Праграма перадач.
16.30. Экран дзіцячага фільма. «Рысь вяртаецца». Шырокаэкранны мастацкі фільм.
17.40. «Замочак з сакрэтам». Мультфільм.
18.00. «Незабыўнае». Фестываль фільмаў і тэлепраграм, прысвечаны 50-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «Брэсцкая крэпасць». Дакументальны фільм.
18.55. Наш каментарый. Рыцары і махляры.
19.00. Панарама. Інфармацыйная праграма.
19.30. Факты і меркаванні. Рэспубліка выбірае шлях.
20.00. Вецер вандраванняў. Тэлевізійнае падарожжа.
20.45. Калыханка.
21.00. Футбол. Чэмпіянат СССР. «Хімік» (Гродна) — «Дынама» (Гянджа). 2-гі тайм.
21.50. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.05. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 7-я серыя.
10.15. Дзіцячая гадзіна (з урокам нямецкай мовы).
11.15. «Галоўны зорны». Мультфільм.
11.35. Канцэрт савецкай песні.
12.15. Актуальны рэпартаж.
12.30. В. Распуцін. «Рудольфіо». Фільм-спектакль.
13.45. Прэм'ера тэлевізійнага дакументальнага фільма «Мост».
14.35. Любімыя вальсы. Канцэрт.
15.00. ТСН.
15.15. «У быстрыні раз'юшанай ракі». Тэлевізійны мастацкі фільм. 2-я серыя.
16.30. Свет захопленых. «Пад знакам Рыбы».
16.45. «Сініччын каляндар. Лета». Мультфільм.
16.55. Фільм — дзецям. «Тры вясёлыя змены». 2-я серыя «Памылка Мікошы».
18.00. Наш сад.
18.30. ТСН. Міжнародны выпуск.
18.45. «Найда». Мультфільм.
19.00. Прэм'ера шасцісерыйнага дакументальнага савецка-германскага фільма «Няхай будзе праклята вайна». Фільм 2-гі «Нападзенне».
19.35. «Мастацтва маладых». Й. Гайдн. Канцэрт для трубы з аркестрам мі-бемоль мажор. Выконваюць С. Накаракаў і камерны аркестр «Віртуозы Масквы» пад кіраўніцтвам У. Співакова.
19.50. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 7-я серыя.
21.00. Час.
21.40 «Праводзілі мяне на вайну». Пісьменнікі аб вайне.
22.40. Актуальнае інтэрв'ю.
22.50. Упершыню на экране ЦТ. Мастацкі фільм «Горад Зеро».
0.30. ТСН.
0.50. Танцуе В. Пісараў.
1.50. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 7-я серыя.

Другая агульнасаюзная праграма

17.00. Грані. Мастацка-публіцыстычная праграма.
18.00. «Візітная картка». Музычная праграма з Ленінграда. Перадача 2-я.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Тэлевізійны музычны абанемент. Чароўны дар сеньёра Луіджы.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Рытмічная гімнастыка.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета СССР.
22.25. Прэм'ера дакументальнага фільма «За фасадам». Пра экалагічную абстаноўку ў Краснаярску. Цыкл «Зямля трывогі нашай».
22.50. Мультфільм для дарослых.
23.00. Весткі.
23.15. «Пятае кола». Мастацка-публіцыстычная праграма.

19 чэрвеня, СЕРАДА

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі. Інфармацыйны выпуск.
8.40. Праграма перадач.
8.45. «Незабыўнае». Фестываль фільмаў і тэлепраграм, прысвечаны 50-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «Узяць жывым». Тэлевізійны трохсерыйны мастацкі фільм. 3-я серыя.
16.25. Праграма перадач.
16.30. «Віталь Біянкі». Тэлевізійны фільм.
17.30. Экран дзіцячага фільма. «Аліса ў Краіне цудаў». Мультфільм. 1, 2, 3-я серыі.
18.00. «Незабыўнае». Фестываль фільмаў і тэлепраграм, прысвечаны 50-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай найны. «Хаады ў пачатку вясны». Кароткаметражны мастацкі фільм.
18.30. Панарама. Інфармацыйная праграма.
19.00. Футбол. Чэмпіянат СССР. «Чарнаморац» (Адэса) — «Дынама» (Мінск).
У перапынку **(19.45)** — Наш каментарый. Кола згоды.
20.50. Калыханка.
21.05. Тэлевізійныя дакументальныя фільмы «Сказ пра «царыцу ваз», «Беламорскія ўзоры».
21.40. Рэклама.
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.05. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 8-я серыя.
10.15. Дзіцячы музычны клуб.
11.00. «Праводзілі мяне на вайну». Пісьменнікі аб вайне.
12.00. ТСН.
12.15. Дзелавы кур'ер.
12.30. «Горад Зеро». Мастацкі фільм.
14.10. Прэм'ера дакументальнага фільма «Асобы геаграфічны пункт». Аб касмадроме Байканур.
14.30. Мультфільмы «Баранкін, будзь чалавекам», «Дом, які пабудаваў Джэк».
15.00. ТСН.
15.15. «Мелодыя на два галасы». Тэлевізійны мастацкі фільм. 1-я серыя.
16.25. Свет захопленых. «Увага, здымаю».
16.40. Фільм — дзецям. «Тры вясёлыя змены». 3-я серыя «Тайна Фенімора».
17.45. Музычная скарбніца. С. Танееў. Сімфонія № 4 дс мінор. Выконвае Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр Саюза ССР. Дырыжор Я. Святланаў.
18.30. ТСН. Міжнародны выпуск.
18.45. Дзелавы кур'ер.
19.00. Прэм'ера шасцісерыйнага дакументальнага савецка-германскага фільма «Няхай будзе праклята вайна». Фільм 3-ці «Ілюзія Перамогі».
19.30. «Ты прыпомні, Расія...». Успамінае народная артыстка СССР Н. Сазонава.
19.55. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 8-я серыя.
21.00. Час.
21.40. Чалавек і закон.
22.55. Песня-91.
23.50. ТСН.
0.10. «Мелодыі даўніх гадоў». Кінаканцэрт.
1.00. Мультфільмы для дарослых. «Справа ў капелюшы», «Калодзеж», «Ліса, мядзведзь і матацыкл з каляскай», «Намаляваць пачатак».
1.40. М. Маскоўскі. Сімфанічная паэма «Аластор».
2.00. Прэм'ера тэл. 9-серыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 8-я серыя.

Другая агульнасаюзная праграма

17.00. Дакументальны фільм.
18.00. «Колькі каштуе выедзенае яйка».
18.30. Мультфільмы.
19.00. Футбол. Чэмпіянат СССР. «Дынама» (Кіеў) — ЦСКА. Трансляцыя з Кіева.
У перапынку **(19.45)** — Весткі.
20.45. Добрай ночы, малышы!
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. Калаж.
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
22.30. Канцэртная сюіта з балета П. І. Чайкоўскага «Спячая прыгажуня».
23.00 Весткі.
23.15. «Ён, яна і дзеці». Тэлевізійны мастацкі фільм.

20 чэрвеня, ЧАЦВЕР

Праграма Беларускага тэлебачання

8.45. «Незабыўнае». Фестываль фільмаў і тэлепраграм, прысвечаны 50-годдзю Вялікай Айчыннай вайны. «Доўгія вёрсты вайны». Тэлевізійны трохсерыйны мастацкі фільм. 1-я серыя «Жураўліны крык», 2-я серыя «Атака з ходу».
16.25. Праграма перадач.
16.30. Экран дзіцячага фільма. «Разумныя рэчы». Тэлевізійны мастацкі фільм. 1-я серыя.
17.35. «Дзень цудаў». Фільм-канцэрт.
18.00. «Незабыўнае». Фестываль фільмаў і тэлепраграм, прысвечаны 50-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «У вайны не жаночы твар». Фільмы 1, 2, 3-ці.
18.45. «Аўтапартрэт з кветкамі». Тэлевізійны фільм.
19.00. Панарама. Інфармацыйная праграма.
19.30. Зачытайце маё пісьмо...
19.35. Да 50-годдзя пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «Зямлі яшчэ баліць». Літаратурная кампазіцыя па вершах П. Панчанкі.
20.20. «Мілы гай». Фільм-канцэрт.
20.30. Тыдзень беларускага ўрада. Служба інфармацыі Савета Міністраў БССР паведамляе...
20.45. Калыханка.
21.00. «Незнаёмы і дзівосны свет», «Сібіры векавая прыгажосць». Тэлевізійныя дакументальныя фільмы.
21.40. Рэклама.
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.05. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 9-я серыя.
10.10. Чалавек і закон.
11.25. Песні ваенных гадоў у выкананні народнай артысткі СССР Л. Гурчанкі.
12.00. ТСН.
12.15. «Казка пра Бачо і яго маму». Мультфільм.
12.35. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы)
13.35. Мастацтва і кааперацыя.
14.05. Песня-91.
15.00. ТСН.
15.15. «Мелодыя на два галасы». Тэлевізійны мастацкі фільм. 2-я серыя.
16.30. Свет захопленых. «Птушкі побач з намі».
16.45. «Скарбы затанулых караблёў». Мультфільм.
17.00. «В'етнам. Будні і святы».
17.45. ...Да 16 і старэйшым.
18.30. ТСН. Міжнародны выпуск.
18.45. Мультфільмы «Крот у заапарку», «Крот і зялёная зорка» (ЧСФР).
19.00. Прэм'ера шасцісерыйнага дакументальнага савецка-германскага фільма «Няхай будзе праклята вайна». Фільм 4-ы «Бітва за Ленінград»
19.30. М. Равель. Другая сюіта з балета «Дафніс і Хлоя».
19.50. «Зямля — наш агульны дом». Тэлевізійны фотаконкурс.
19.55. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 9-я серыя.
21.00, Час.
21.40. Паводле зводак МУС СССР.
21.55. Фестываль салдацкай песні.
0.10. ТСН.
0.30. Канцэрт аркестра сімфанічнай і эстраднай музыкі Дзяржтэлерадыё СССР. Дырыжор Пітэр Цібарыс (ЗША).
1.30. «Байкальскія старыя». Тэлевізійны дакументальны фільм.
2.20. Прэм'ера тэлевізійнага дзевяцісерыйнага мастацкага фільма «Плач перапёлкі». 9-я серыя.

Другая агульнасаюзная праграма

17.00. Грані. Мастацка-публіцыстычная праграма.
18.00. Майстры. «Лёс Генадзя Айгі».
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Спартыўнае арыентаванне. Спаборніцтвы на прызы тэлебачання.
19.20. Аб'ектыў.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Індыйскае дваяборства. Перадача з Крылацкага.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
22.30. Музычныя навіны.
22.45. Рыгор Бакланаў. Прашу слова.
23.00. Весткі.
23.15. Крымінальны канал. «Зусім сакрэтна».

21 чэрвеня, ПЯТНІЦА

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі. Інфармацыйны выпуск.
8.40. Праграма перадач.
8.45. «Незабыўнае». Фестываль фільмаў і тэлепраграм, прысвечаны 50-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «Доўгія вёрсты вайны». Тэлевізійны трохсерыйны мастацкі фільм. 3-я серыя. «На світанні».
16.25. Праграма перадач.
16.30. Экран дзіцячага фільма. «Разумныя рэчы». Тэлевізійны мастацкі фільм. 2-я серыя.
17.35. «Новая грань». Фільм-канцэрт.
18.00. «Незабыўнае». Фестываль фільмаў і тэлепраграм, прысвечаны 50-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «У вайны не жаночы твар». Фільмы 4, 5, 6-ы.
19.00. Панарама. Інфармацыйная праграма.
19.30. Наш каментарый. А заўтра была вайна...
19.35. Паказвае Брэст. Буг. Літаратурна - мастацкі часопіс.
20.05. «Дзялюся патаемным...». Фільм-канцэрт.
20.40. Рэклама.
20.45. Калыханка.
21.00. «Каб горан не згас», «Млын». Тэлевізійныя дакументальныя фільмы.
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.05. Мультфільмы «Гугуцэ», «Парта Гугуцэ», «Гугуцэ-паштальён».
9.35. Канцэрт аркестра сімфанічнай і эстраднай музыкі Дзяржтэлерадыё СССР. Дырыжор Пітэр Цібарыс (ЗША).
10.35. «Шкоднік». Мультфільм
10.45. Крыніцы.
11.15. ...Да 16 і старэйшым.
12.00. ТСН.
12.15. Фестываль салдацкай песні.
14.30. «Калі і старасць у радасць». Аб доме ветэранаў сцэны імя А. Яблачкінай.
15.00. ТСН.
15.15. «Эквілібрыст». Тэлевізійны мастацкі фільм.
16.30. 1991 — год Моцарта. Сімфоніі №№ 5 і 29. Выконвае Літоўскі камерны аркестр. Дырыжор — народны артыст СССР С. Сандэцкіс.
17.00. Хвіліны паэзіі.
17.05. Фільм — дзецям. «Аддаць швартовы!».
18.30. ТСН. Міжнародны выпуск.
18.45. А. Скрабін. «Паэма экстазу».
19.00. Прэм'ера шасцісерыйнага дакументальнага савецка-германскага фільма «Няхай будзе праклята вайна». Фільм 5-ы «Крэмль у Візіры».
19.30. Выступае лаўрэат тэлерадыёконкурсу «Галасы Расіі» С. Гаршуноў.
19.40. «Па законах ваеннага часу». Мастацкі фільм.
21.00. Час.
21.40. Актуальнае інтэрв'ю.
21.50. «ВіД» прадстаўляе: «Поле цудаў», «Музагляд», «Справа», «Эльдарада».
1.20. «Поўнач і зноў світанне». Дакументальны фільм пра мастачку-лялечніцу Е. Берданосаву.
1.50. «Па законах ваеннага часу». Мастацкі фільм.

Другая агульнасаюзная праграма

17.00. «Мая вайна». Фільм нямецкага рэжысёра Т. Куфуса.
18.30. «Алах Акбар». Дакументальны фільм.
18.55. Свет, у якім мы жывём. Фільмы рэжысёра Ю. Ледзіна. «На радзіме белых мядзведзяў».
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Ключ да сусветнага рынку.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета СССР.
22.25. Калаж.
22.30. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
23.00. Весткі.
23.15. «Пятае кола». Мастацка-публіцыстычная праграма.

22 чэрвеня, СУБОТА

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі. Інфармацыйны выпуск.
8.40. Праграма перадач.
8.45. «Фантазія». Фільм-канцэрт.
9.05. «Ляцяць жураўлі». Мастацкі фільм.
10.40. Тэлевізійны дзіцячы дзень. Тэлеклуб «Пошук». Пра атрад чырвоных следапытаў «Белая Русь».
11.00. Тыдзень планеты. Міжнародны агляд.
11.15. Да 50-годдзя пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «Толькі гадзіна пятнаццаць». Тэленарыс пра лётчыка Леаніда Бутэліна, які ажыццявіў паветраны таран у першы дзень вайны.
11.40. Рэха вайны. Па пісьмах тэлегледачоў.
12.00. Г. Вагнер. «Сцяжынаю жыцця». Спектакль Дзяржаўнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета БССР.
14.00. Тэлевізійны дзіцячы дзень
15.20. Да 50-годдзя пачатку Вялікай Айчыннай вайны. «...Роўна ў чатыры гадзіны».
16.40. «Праз усю вайну». Фільм-канцэрт з удзелам Дзяржаўнага ансамбля БССР «Песняры».
17.00. Тэлевізійны дзіцячы дзень. «Пакуль я жывы, я з табою». Тэлевізійны спектакль па пісьмах ленінградскіх школьнікаў.
17.45. Сустрэча для вас. У студыі ветэраны Вялікай Айчыннай вайны. Прамая лінія.
18.45. Музыка маёй рэспублікі. Э. Наско. Вакальна-сімфанічны цыкл «Сей зерне».
19.00. Панарама.
19.30. «Спявае Клаўдзія Шульжэнка». Фільм-канцэрт.
20.35. «Дзевятая застава». Дакументальны фільм.
20.45. Калыханка.
21.00. «Дом ля дарогі». Фільм-балет.
21.45. «Узыходжанне». Мастацкі фільм.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца. «Спосаб выжывання». Тэлевізійны дакументальны фільм.
7.00. Мультфільмы «Светлячок». Выпускі 1, 3, 4-ы.
7.30. Рытмічная гімнастыка.
8.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
8.30. ТСН.
8.50. Наш сад.
9.20. Мультфільмы «Мяшок яблыкаў», «Тайна залатых туфлікаў».
9.50. «Бурда модэн» прапануе...
10.20. «Дару, што памятаю».
10.55. Ранішняя зорка.
11.55. Прэм'ера тэлевізійнага дакументальнага фільма.
13.25. У свеце казак і прыгод. «Чароўная лямпа Аладзіна». Мастацкі фільм.
15.00. ТСН.
15.15. «Переможцы».
16.15. Сустрэча з Чырванасцяжным.
17.15. «Ноч нараджэння». Мультфільм.
17.30. А. Эшпай. Сімфонія № 5. Выконвае Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр СССР. Дырыжор народны артыст СССР Я. Святланаў.
18.00. Міжнародная панарама.
18.45. Хвіліны паэзіі.
18.55. Прэм'ера шасцісерыйнага дакументальнага савецка-германскага фільма «Няхай будзе праклята вайна». Фільм 6-ы «Пачатак канца».
19.25. Канцэрт рускага харэаграфічнага і песеннага фальклору.
19.55. «Гэта мы, божа». Тэлевізійны мастацкі фільм.
21.00. Час.
21.40. «Масква — Брэст — Берлін». «Новая дарога». Перадача з Брэста.
23.30. ТСН.
23.50. «Яго пахавалі ў шар зямны». Дак. фільм («Беларусьфільм»).
0.35. «Гэта было мінулым летам». Тэл. маст. фільм. 1-я і 2-я серыі.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. Спорт для ўсіх.
8.30. Чэмпіянат ЗША па баскетболу сярод прафесіяналаў НБА. «Х'юстан рокетс» — «Лос-Анджэлес лейкерс».
9.30. Відэаканал «Садружнасць».
12.00. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
14.00. Руская мова.
14.30. «Курыца». Мультфільм.
14.40. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Мужчыны. Зборная Японіі — зборная СССР. Перадача з Японіі.
15.40. «Печнікі». Тэлевізійны мастацкі фільм.
17.00. «Успамінай з любоўю». Пра Клаўдзію Шульжэнку.
17.45. «За другі свая». Дакументальны фільм. Руская праваслаўная царква ў гады Вялікай Айчыннай вайны.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Уваскрасенне. «Старадаўні раманс».
19.45. «Закінуты канал». Тэлевізійны дакументальны фільм.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. «Я Вас кахаў». Гучаць вершы А. С. Пушкіна.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. Прашу слова.
22.00. К-2 прадстаўляе: «XX стагоддзе — ў кадры і за кадрам».
23.00. Весткі.
23.15. Масква. Вялікая зала кансерваторыі. 22 чэрвеня 1991 г. Сімфанічны канцэрт. Л. В. Бетховен і П. І. Чайкоўскі.

23 чэрвеня, НЯДЗЕЛЯ

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі. Інфармацыйны выпуск.
8.40. Праграма перадач.
8.45. Парады ўрача.
9.00. «Узыходжанне». Мастацкі фільм.
10.45. «Абавязак памяці». Тэлевізійны дакументальны фільм.
11.10. «Танцуе Галіна Шляпіна». Фільм-канцэрт.
11.35. У тэатрах краіны. «Надзеі маленькі аркестрык». Спектакль Маскоўскага тэатра камедыі.
12.40. «Ах, прынцэса!», «Слон і пеначка», «Вяроўка». Мультфільмы.
13.10. Працяг спектакля Маскоўскага тэатра камедыі «Надзеі маленькі аркестрык».
14.00. Паміж намі, жанчынамі. Пакорны ўзросты ўсе каханню.
14.45. Лабірынт. Праграма для тых, хто выбірае прафесію.
15.45. Клуб вясёлых і знаходлівых. Фінал рэспубліканскага турніру.
17.30. Вечар са скрыпкамі. Тэленарыс пра народнага ўмельца, скрыпічнага майстра з вёскі Глядкі Салігорскага раёна А. А. Вечара.
18.00. «Ігар Уладзіміравіч Ільінскі. Урокі жыцця». Тэлевізійны фільм.
19.00. Панарама. Інфармацыйная праграма.
19.30. На музычных паралелях. Спявае Берл Санфард Розенберг (ЗША).
20.20. Мультфільмы для дарослых «Тут могуць вадзіцца тыгры», «Нараджэнне таленту».
20.45. Калыханка.
21.00. «Як справы, запаведнік?», «У гарах Дзігорыі». Тэлевізійныя дакументальныя фільмы.
21.45. Крок.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца. «Запаведны калодзеж». Дакументальны фільм.
7.00. Ранішняя зорка.
8.00. Рытмічная гімнастыка.
8.30. Біржавыя навіны.
8.45. Тыраж «Спортлато».
9.00. Раным-рана.
10.00. На службе Айчыне.
11.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
11.30. Клуб падарожнікаў.
13.00. Здароўе.
13.30. Новае пакаленне выбірае. «Экалагічны бумеранг».
15.00. ТСН.
15.15. «Я вам спяю». Песні А. Серага.
15.45. «Шмат галасоў — адзін свет». Народныя казкі і прытчы розных краін. «Маленькія зялёныя чалавечкі». (Кот д'і Буар).
15.50. «Алтай. Поры года». Тэлевізійны дакументальны фільм.
16.00. Сельская гадзіна.
17.00. Цырк, цырк, цырк. А. Родзін. Аўтограф.
17.10. Уолт Дысней прадстаўляе...
18.00. Футбол. Кубак СССР. Фінал. ЦСКА — «Тарпеда» (Масква).
19.55. «Май-майстравы, незвычайная машына і карольваяка». Мультфільм.
20.10. «Наш любімы дэтэктыў». Кінаканцэрт.
21.00. Час.
21.40. «Масква — Брэст — Берлін. Новая дарога».
23.10. Што? Дзе? Калі?
0.10. Футбольны агляд.
0.40. Хранограф.
0.55. ТСН.
1.15. «Пад купалам цырка». Тэлевізійны мастацкі фільм.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. На зарадку станавіся!
8.20. «Песні ваенных гадоў». Канцэрт Я. Несцярэнкі.
9.10. «Малахітавая шкатулка». Мультфільм.
9.30. Відэаканал «Садружнасць».
12.00. Праграма Філа Донах'ю. «20 гадоў у эфіры».
13.00. Расійская энцыклапедыя. Лосеўскія гутаркі. Перадача 1-я «Цяга да дыялектыкі».
14.00. I Міжнародны конкурс баяністаў-акардэаністаў у Маскве.
15.00. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Мужчыны. Зборная Японіі — зборная СССР. Перадача з Японіі.
16.00. Педагогіка для ўсіх.
17.00. Тэлевізійны тэатр Расіі. «Месца для помніка». Фільм-спектакль паводле аднайменнага твора Д. Граніна.
18.45. Аўтарскае тэлебачанне.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Весткі.
20.15. Аўтарскае тэлебачанне.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. Калаж.
21.45. «Васільеўская, 13». Дабрачынны вечар французскай фірмы «Аніральютэк» з удзелам артыстаў тэатра, кіно, эстрады. У перапынку **(23.00)** — Весткі.
23.45. I. С. Бах. Сялянская кантата. Перадача з Ноўгарада.

Крыжаванка «Анаграмы»

З кожнага слова-загадкі, пераставіўшы ў ім літары, можна атрымаць новае слова-анаграму. Адгадайце наступныя анаграмы і запішыце іх у радкі крыжаванкі.

Па гарызанталях: 5. Карнет. 6. Краска. 8. Карта. 10. Торба. 13. Накат. 14. Марка. 15. Кантата. 18. Памост. 19. Сетка. 21. Лазіна. 22. Валока. 23. Палаці. 27. Братка. 29. Васал. 30. Амплуа. 32. Сурагат. 35. Рыска. 37. Радок. 38. Лодка. 39. Народ. 40. Карчма. 41. Кратэр.

Па вертыкалях: 1. Санет. 2. Стачка. 3. Бражка. 4. Барка. 7. Пратон. 8. Колас. 9. Паркет. 11. Каста. 12. Пранік. 16. Падкова. 17. Напітак. 19. Саван. 20. Астра. 24. Рабыня. 25. Карэта. 26. Галера. 28. Скура. 31. Аплік. 33. Рулада. 34. Агрэст. 36. Конка. 37. Пасад.

Склаў Рыгор **ЯКУШ.**
г. Мінск.

Адказы на крыжаванку, змешчаную 8 чэрвеня

ТЭЛЕБАЧАННЕ

15 чэрвеня

Праграма Беларускага тэлебачання

9.05. Футбол. «Дынама» (Брэст) — «Дынама» (Гянджа).
9.55. Запрашаем у казку. У. Граўцоў. «Прыгоды Міхея і Марціна».
11.00. Тыдзень планеты.
11.15. Шашачны клуб.
11.45. Відэафільм.
12.00. 20 мінут рэдактара.
12.20. «На сонца вяслую...» Жыццё і творчасць паэта В. Віткі.
13.25. «Пажывём — убачым» Маст. фільм.
14.40. X летняя Спартакіяда народаў СССР. Самба. Мужчыны.
15.15. Пасланец міру. Сустрэча школьнікаў Беларусі і Бельгіі.
16.00. «Рака на асфальце». Спектакль Гродзенскага драматычнага тэатра.
17.20. Дом і гаспадар. Аб праблемах рэалізацыі зямельнай рэформы. Прамая лінія.
18.20. Запрашальны білет. Музычная праграма з удзелам мастацкіх калектываў сярэдняй школы № 102 г. Мінска.
19.00. Панарама.
19.35. Гала-канцэрт I Рэспубліканскага тэлеконкурсу маладых выканаўцаў эстраднай песні. У перапынку **(20.35)** — Калыханка.
22.30. «Соф'я Пятроўна». Мастацкі фільм.

Першая агульнасаюзная праграма

7.30. Рытмічная гімнастыка.
8.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
8.30. ТСН.
8.45. А. М. Астроўскі, Н. Я. Салаўёў. «Свяціць, ды не грэе». Фільм-спектакль Малога тэатра Саюза ССР.
11.00. Ранішняя зорка.
12.00. Мультфільмы «Капрыза», «Дзень загадак».
12.30. «Доктар з Кургана». Дак. фільм.
13.00. «Вам, ветэраны...» Гады, пакаленні, песні.
13.45. Марафон-15.
15.00. ТСН.
15.15. «Хлопец з нашага горада». Мастацкі фільм.
16.40. Фотаконкурс «Зямля — наш агульны дом».
16.45. «Ангажэмент». Г. Міляр.
17.35. Мультфільм «Пчала Мая». 3-я серыя (Германія — Аўстрыя).
18.00. Міжнародная панарама.
18.45. Выступае ансамбль народнай музыкі «Нядзеля».
18.55. «Хуаніта ля Лярга». Мастацкі фільм (Іспанія).
21.00. Час.
21.40. «20 гадоў я чакаў гэтай сустрэчы». Б. Рубашкін.
23.30. ТСН.
23.45. Чэмпіянат Еўропы па лацінаамерыканскіх бальных танцах.
2.15. «Хуаніта ля Лярга». Мастацкі фільм (Іспанія).

Другая агульнасаюзная праграма

9.30. Відэаканал «Садружнасць».
12.00. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
14.00. «Бліскучы Дрэздэн». Аб выстаўцы твораў XVIII стагоддзя з Дрэздэнскай галерэі.
14.40. «Свавольнікі». Мультфільмы. Выпускі 9-ы і 10-ы.
14.45. Спорт для ўсіх.
15.00. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Зборная СССР — зборная ЗША.
16.00. «Здароўе» (з сурдаперакладам).
16.30. Крыніцы.
17.00. «Лапшадрон». Сатырычны спектакль Варонежскага ТЮГа.
18.15. «Другое мастацтва». Пра выстаўку ў Доме мастакоў.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Тэлепраграма «Сям'я».
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. X летняя Спартакіяда народаў СССР. Плаванне.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. «Кветка папаратніка». Мультфільм для дарослых.
22.00. Тэма з варыяцыямі. «Дом на Поварскай». Музычны салон. Перадача 2-я.
23.00. Весткі.
23.15. «Вячэрніцы». Мастацкі фільм.

16 чэрвеня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Соф'я Пятроўна». Мастацкі фільм.
10.15. Віцебскі фестываль мастацтваў «Наша спадчына». Канцэрт ансамбля «Фінскія салісты».
11.10. Вас выклікае Спартландыя.
12.25. «Агонь у жылах крэменю». Тэлеспектакль па аповесці В. Іпатавай.
13.35. Асілак. Прамая лінія.
14.25. «Людзьмі звацца». Міжнародны кангрэс беларусістаў у Мінску.
16.25. Для школьнікаў. Пра шахматы і шахматыстаў.
17.10. «Вуліца на тры дамы». Тэленарыс пра Героя Савецкага Саюза Б. Міхайлава.
17.50. Справаздачны канцэрт выкладчыкаў і вучняў Мінскага вучылішча мастацтваў і культуры.
19.00. Панарама.
19.30. Вытокі песні. Сустрэча з землякамі народнага артыста СССР В. У. Роўды, народных артыстаў БССР М. Г. Захарэвіч, М. А. Казінца, народнага мастака БССР В. П. Шаранговіча.
20.15. У кадры і за кадрам.
20.45. Калыханка.
21.00. Я. Глебаў. «Альпійская балада». Спектакль Вялікага тэатра оперы і балета БССР.
21.45. «Каскад».
21.55. Рок-фестываль праграмы «Крок» і радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная».
23.55. X летняя Спартакіяда народаў СССР. Самба. Мужчыны.

Першая агульнасаюзная праграма

9.00. Раным-рана.
10.00. На службе Айчыне.
11.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
11.30. Клуб падарожнікаў.
13.00. Музычны кіёск.
13.30. Да Дня медыцынскага работніка. «Здароўе».
14.30. «Ведзі».
15.00. ТСН.
15.15. Мастацкі фільм «Веру ў каханне».
16.35. «Усе любяць цырк». Дрэсіроўшчык Н. Качакоў.
16.55. Хвіліны паэзіі.
17.05. Сельская гадзіна.
18.05. Народныя казкі і прытчы розных краін. «Асляня» (Францыя).
18.10. Уолт Дысней прадстаўляе...
19.00. Р. Шуман. «Арабескі».
19.10. «Блазан». Мастацкі фільм.
21.00. Час.
21.40. «Што? Дзе? Калі?»
22.40. Выступае цыганскі ансамбль «Рэнда».
22.55. Хранограф.
23.10. Футбольны агляд.
23.40. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Зборная СССР — зборная ЗША.
0.40. ТСН.
1.00. «Па старонках амерыканскага кіно». Кінаканцэрт.
1.40. «Мне ад кахання спакою не знайсці». Фільм-канцэрт.

Другая агульнасаюзная праграма

12.00. «Прасвятленне. Сон аб Фларэнскім».
12.50. Сустрэча з духаборамі Канады.
14.00. «НЛА: неаб'яўлены візіт». Перадача 11-я.
15.00. Чэмпіянат ЗША па баскетболу сярод прафесіяналаў НБА. «Індыяна Пейсерз» — «Бостан Селтык».
16.00. Фільмы рэжысёра Ю. Ледзіна. «Чырвонаваллёвая казарка», «Паўночны марскі коцік».
17.00. Гома саветыкус. «Хто скажа: не забі?»
17.50. Тэлефільм.
18.15. Другое мастацтва. Перадача 2-я.
18.45. Аўтарскае тэлебачанне. Частка 1-я.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Весткі.
20.15. Аўтарскае тэлебачанне. Частка 2-я.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. Выступае фальклорнае трыо «Званы рускія».
22.00. «К-2 прадстаўляе».
22.40. «Фантазія ў стылі ракако». Мсціслаў Растраповіч.
23.00. Весткі.

РАДЫЁ

16 чэрвеня

Апошнія паведамленні: 5.00, 6.00, 8.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.00, 20.00, 22.00, 23.00.

6.15 — «Зямля і людзі»». Праграма для сельскіх слухачоў. 7.00 — «Свет сёння». Інфармацыйны выпуск. 7.30 — «Добры настрой». Канцэрт. 7.45 — «Дзесяць мінут сацыёлага». 8.25 — канцэрт. 8.45 — на радыёхвалі «Арлянят». Праграма перадач на наступны тыдзень. 9.15 — «Добрай раніцы!». 10.00 — «Жадаю Вам...». Канцэрт-віншаванне. 11.00 — «Па краінах і кантынентах». 11.30 — «У вольную часіну». Музычная праграма з удзелам артыстаў-аматараў. 12.00 — радыёстанцыя «Саюз». 12.30 — «Музычныя прэм'еры». Д.Смольскі. Сімфонія № 7. 13.00 — радыёстанцыя «Беларуская маладзёжная». Праграма «Савецкай Арміі салдат». 14.00 — «Чалавек сярод людзей». 15.15 — «Прэм'ера песні». У. Сарокін, А. Глобус. «Рэгіна». Выконвае С. Кульпа. 15.30 — «Міжнародны агляд». 16.15 — «Крылы». Мастацка-публіцыстычная праграма. 17.15 — «Сёння — Дзень медыцынскага работніка». «Нізка вам пакланіцца хачу». Радыёкампазіцыя. 18.00 — музычная праграма, прысвечаная Дню медыцынскага работніка. 19.31 — «Вечная повязь славянскіх культур». Радыёрасказ. 20.00 — «Дзень нашага жыцця». Інфармацыйны выпуск. 20.16 — вячэрняя казка. 20.45 — «Рэха баравое». Радыёспектакль. 21.35 — «Вас запрашае Ф. Кіркораў». Эстрадная праграма. 22.15 — «Музыка і псіхатэрапія». 22.45 «Спартыўны дзённік». 23.15 — «Музычная хваля».

НАДВОР'Е

15 чэрвеня

Усход. захад, даўжыня дня:
Мінск — 4.37, 21.42, 17.05;
Віцебск — 4.18, 21.41, 17.23;
Магілёў — 4.26, 21.31, 17.05;
Гомель — 4.32, 21.20, 16.48;
Гродна — 4.53, 21.56, 17.03;
Брэст — 5.04, 21.47, 16.43.

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца пераменная воблачнасць, месцамі кароткачасовы дождж. Тэмпература паветра ў Гродна і Віцебску — 17—19, Брэсце, Магілёве і Мінску — 18—20, Гомелі — 20—22 градусы цяпла.

У наступныя двое сутак месцамі, пераважна па паўночнаму захаду, пройдуць дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ўначы 7—12, удзень 18—21 градус цяпла.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

«СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ» СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Пастанова Вярхоўнага Савета БССР аб праекце Саюзнага дагавора і тэкст праекта Дагавора аб Саюзе суверэнных дзяржаў.

Фотарэпартаж, прысвечаны будучаму Дню медыцынскага работніка, — **«Разумныя рукі і добрыя словы».**

Зварот да працоўных калектываў і прафсаюзных арганізацый рэспублікі аб забеспячэнні лячэбна - прафілактычных устаноў і аптэк неабходнымі медыкаментамі.

Суботні інфармацыйны выпуск **«Рэпарцёр».**

«Кругагляд» — факты, падзеі, людзі — па матэрыялах ТАСС, ІАН.

У канцы нумара.

Міжнародная, саюзная і рэспубліканская інфармацыя.

Афіша дня.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, Ленінскі праспект, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52; 32-41-92, рэкламы і аб'яў — 32-35-91, навін — 32-60-13.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні неабавязкова адлюстроўваюць пункт гледжання рэдакцыі.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.

Тыраж 102.822.
Індэкс 63850.
Зак. № 116.

Выходзіць 250 разоў на год.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12